

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ADVOCATEN EN RECHTERS IN DE VERENIGDE STATEN⁽¹⁾

Het is niet de bedoeling hier een grondige uiteenzetting te geven over het Amerikaanse rechtssysteem.

Meer bescheiden wil deze causerie slechts enkele gegevens mededelen over de balie en de magistratuur in de Verenigde Staten, en daaraan hier en daar enkele beschouwingen of zelfs losse indrukken vastknopen over het rechtsleven in dat land ⁽²⁾.

1. De rechtsstudies.

Aanvankelijk luidde het onderwerp : advocaten en rechters in de Verenigde Staten. Bij nader overleg bleek het nochtans verkieslijk eerst enkele woorden te zeggen over de rechtsstudies.

Niet alleen omdat het redelijk voorkomt, wanneer men het heeft over de juristenstand, even de vorming van de juristen na te gaan, maar ook omdat over het Hoger Onderwijs in de Verenigde Staten heel wat verkeerde opvattingen in omloop zijn.

Vooreerst een voorafgaande opmerking :

Wij zijn veel te veel geneigd aan de Verenigde Staten te denken als aan een staat op Europese schaal. De Verenigde Staten zijn niet slechts een land, zij zijn een heel continent. Vergeten we niet dat de afstand tussen New-York en San Francisco gelijk is aan deze tussen Brussel en New-York, en bijna het dubbel bedraagt van de afstand Brussel-Moskou.

Een dergelijke uitgestrektheid is op zich zelf reeds oorzaak van grote verscheidenheid op elk gebied.

Daarbij komt echter de *federale inrichting* van dit land, die deze diversiteit eveneens in de hand werkt, en wél een federale inrichting waarvan men pas ter plaatse vaststelt hoezeer daarbij het accent ligt, niet op de federale macht, maar op de prerogatieven van elke individuele staat.

Een aantal zaken waarvan men zou verwachten dat zij op het federale plan zijn geregeld, behoren integendeel tot de bevoegdheid van de verschillende staten.

Aldus behoren opvoeding en onderwijs — ook het universitaire en ook de rechtsstudies — tot het domein van elke Staat. Er is bv. geen federaal ministerie van openbaar onderwijs.

Vandaar een diversiteit en in inrichting en in niveau

die belet alles op éénzelfde leest te schoeien, zodat we ons moeten hoeden voor gevaarlijk generaliseren.

Een andere bron van misverstand is, een ons minder vertrouwde terminologie, waardoor dezelfde benamingen totaal andere instellingen aanduiden dan bij ons.

Aldus is de *High School* hoegenaamd geen hogeschool, maar ons hoger *middelbaar* onderwijs : zij is de tegenhanger van ons college, atheneum of lyceum. Het « *College* » integendeel geeft *hoger* onderwijs, waartoe men enkel wordt toegelaten wanneer men de *High School* heeft voltooid, en staat dus op het plan van onze universiteit.

De *High School* verstrekt overigens een onderwijs dat niet, zoals dat van onze colleges in de eerste plaats is berekend op voorbereiding tot het Hoger Onderwijs. De *High School* beoogt *veralgemeend* middelbaar onderwijs voor *iedereen*. Zij wordt overigens gevolgd door een veel groter percent van de studerende jeugd dan dit bij ons het geval is, en biedt een zeer grote vrijheid in de keuze van de vakken.

Het resultaat is echter dat de *High School* niet op het niveau staat van onze colleges en athenea, en ook niet de geschikte voorbereiding geeft tot de rechtsstudies.

Vandaar dat, zoals we onmiddellijk zullen zien, tussen de *High School* en de *Law School*, drie of vier jaar « *College* » zullen worden ingeschakeld.

Dit wat de *High School* betreft.

Het Amerikaanse *Hoger* onderwijs wordt in *twee afdelingen* gesplitst : het « *College* » en de « *Graduate Schools* ».

Beide zijn universitair onderwijs maar op een verschillend niveau.

Het « *College* » — dat nu eens op zichzelf staat als een onafhankelijke inrichting, en dan eens deel uitmaakt van een volledige universiteit (wat alweer aanleiding kan geven tot verwarring) — het « *College* » dus — vooral zijn bijzonderste variëteit, het *Liberal Arts College*, — verstrekt algemeen hoger onderwijs in Wetenschappen en Letteren. Het bedraagt vier jaren studie en leidt tot het diploma van Bachelor of Arts of Bachelor of Science (B. A. of B. S.).

Deze studies geven een algemene vorming en een zekere sociale standing : de titel van *College Graduate*, *College-gediplomeerde*, is voor talrijke beroepen een noodzakelijke *vereiste*.

(1) Voordracht gehouden voor het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel, op Woensdag 23 Maart 1955.

(2) De voordrachtvorm werd grotendeels behouden.

In feite komt het « College » overeen met onze candidatures.

Enkel een beperkt gedeelte van de « College graduates » gaan over naar de hogere afdelingen van de Universiteit: de *Graduate Schools*, de eigenlijke faculteiten, die grosso modo overeenstemmen met onze licentiaten en doctoraten. Daar vindt men de « Graduate School of Arts and Science », de « School of Medicine », onze geneeskundige faculteit, en ook de « Law School », onze rechtsfaculteit.

* * *

Wat is nu het curriculum van een student in de rechten?

Het is hier dat men de hogergezegde diversiteit tussen de verschillende staten terugvindt, gepaard aan een verschil van niveau tussen de verschillende Law Schools zelf. Er is geen vast schema, maar er zijn minimum vereisten, en er is een hele schakering van strengere vereisten bij de meer vooraanstaande Universiteiten.

De minimum-standards van de « American Bar Association » zijn de volgende: na het voltooien van de High School (rond de 18 jaar) worden minstens drie jaar « pre-legal education » (propaedeutisch hoger onderwijs) geleverd in een Liberal Arts College, en vervolgens een cyclus van nog drie jaar rechtsstudie in een erkende Law School.

De beste universiteiten — zoals Harvard, Yale, Columbia, Michigan, Chicago en Berkeley — eisen niet alleen steeds na de High School, het volledige curriculum van vier jaar College, en dus het diploma van College Graduate, het B. A., maar aanvaarden alleen deze studenten die als « College gediplomeerde » een A of een B verwierven, d.w.z. minstens 80 % der punten. Ten slotte wordt, o.m. te Berkeley, aan de kandidaten die aan deze strenge voorwaarden voldoen, nog een bekwaamheidsproef, een soort ingangsexamen, opgelegd.

Het resultaat van deze strenge selectie op kwaliteitsbasis is, dat bv. in de Law School van Berkeley slechts een derde van de aanvragers worden aanvaard, en dat men vertrekt met een *elite*. De anderen gaan naar universiteiten die minder veeleisend zijn, maar waar de studies dan ook niet op hetzelfde niveau staan.

Van daar dat een jurist niet zal nalaten zijn titel van bachelor in law te laten volgen door de naam van de rechtsfaculteit die het diploma afleverde, ...en dat men ook best doet de waarde van het diploma daaraan te toetsen.

* * *

Een woord over de *techniek* van het rechtsonderwijs.

De rechtsstudies zijn in Amerika ongetwijfeld méér op de praktijk gericht, meer concreet, maar ook minder synthetisch dan bij ons. Men heeft de Amerikaanse Law Schools dan ook soms verweten dat ze meer beroepsscholen zijn dan faculteiten. Daargelaten dat dit niet altijd zo is, hangt dit meer concrete karakter van de Amerikaanse rechtsstudies overigens samen met de kenmerken van het Anglo-Amerikaanse rechtssysteem zelf: het « case-law system ».

Het is de rechtspraak, de case-law, die de hoofdbron is van het recht.

De onderwijsmethode is dan ook de « case-methode »: i.e. het bestuderen en analyseren van « cases » t.t.z. van concrete, door de rechtspraak opgeloste gevallen.

Het alpha en omega van het Amerikaanse rechtsonderwijs is: groepsdiscussie van rechterlijke beslissingen.

« Briefing the case and skill in dialectic »: d.w.z. vaardigheid in het analyseren van vonnissen en arresten

en in het dialectisch beredeneren er van, dat is wat het juridische onderwijs in de V. S. in de eerste plaats wil aankweken.

Gedurende de les moeten de studenten vonnissen en arresten vóór hun klasgenoten uitleggen en commentaren, en gaat men over tot een collectieve, dikwijls levendige discussie, onder de leiding van de professor die zo weinig mogelijk « doceert », ik bedoel: voorleest. De colleges gelijken dan ook veel meer op onze seminars, maar vragen ook veel meer medewerking van de student, en voorbereidende lectuur van de arresten waarover hij eventueel op verzoek van de professor zal moeten refereren.

Handboeken gewijd aan de algemene beginselen van het recht of zelfs systematische uiteenzettingen van een bepaalde stof, zoals wij die kennen, bestaan eenvoudig niet of zijn weinig gegeerd. Wel talloze « case-books », verzamelingen van uitgelezen en systematisch gerangschikte rechtspraak betreffende de behandelde stof.

Deze actieve en levendige onderwijsmethode is ongetwijfeld vormend; zij belet het louter memoriewerk en ...verplicht de student ook naar de cursus te komen. Zij schijnt wel aanbevelenswaardig voor de betere en vooral voor de reeds gevorderde studenten.

Nochtans struikelt een Europees-geschoold jurist daarbij onmiddellijk over een opvallend didactisch gebrek, n.l. het gemis aan systematische uiteenzetting van de algemene beginselen van de stof.

De professoren vallen met de deur in huis en beginnen onmiddellijk met een « case », met de analyse van een « geval ».

Men heeft de indruk dat men de student van meet af aan in diep water leert zwemmen. Maar de Amerikanen blijken daar weinig bezwaar in te vinden: men zal wel zien, schijnen ze te zeggen, wie zwemt en wie verdrinkt!

Maar: er wordt gewerkt, hard gewerkt. Er wordt veel harder gewerkt dan aan onze rechtsfaculteiten.

Het is gedurende de High School en « College » jaren dat de Amerikaanse studenten wel eens aan overdreven sportbeoefening doen, zeker niet aan een Law School zoals deze van Berkeley.

Niet alleen hebben ze vijftien lesuren per week plus de seminars waar ze persoonlijke bijdragen zullen leveren, maar de onderwijsmethode zelf — de « case-method » — vraagt van elke student ernstige voorbereiding van de stof. En ze doen het: men hoeft maar te kijken naar de bezetting van de bibliotheek, die n.b. van 8 u. 's morgens tot 10 u. 's avonds — ook op Zondagen — doorlopend open is en niet ledig.

Bovendien geeft de Law School haar eigen juridisch tijdschrift uit: te Berkeley, de California Law Review, waarin de meest begaafde studenten bijdragen, boekbesprekingen en analyse van recente rechtspraak publiceren.

Een andere activiteit nog is het organiseren van debatten voor een fictieve rechtbank, de zg. *Moot Court*, die overigens dikwijls door een echte rechter wordt voorgezeten.

Een kenmerk ten slotte van de Amerikaanse Universiteit — dat alle Europeanen opvalt — is dat de betrekkingen tussen professoren en studenten bijzonder vlot en nauw zijn. De professoren zijn overigens bijna steeds full time, wonen alle ter plaatse en staan gedurende de bureeluren steeds ter beschikking van de studenten, om uitleg en advies te verstrekken, op de Law School zelf, waar ze elk hun bureel hebben.

De Universiteit laat zelfs haar afgestudeerden niet over aan hun lot. Zo hebben de beste Law Schools een vice-deken, een man met veelvuldige relaties, die

o.m. tot taak heeft voor de pas gepromoveerde jonge juristen een passende situatie te vinden.

De examens zijn meestal schriftelijk, duren gemiddeld drie uur per vak, en slaan eveneens in de eerste plaats op het oplossen van concrete rechtsgevallen.

De academische graad waarmede de meesten zich tevreden stellen is de titel van Bachelor in Law, diploma dat men dus verwerft na een cyclus van drie jaar Law School.

Mits één tot drie jaar studie méér en een persoonlijke wetenschappelijke bijdrage kan men ten slotte de graad verwerven van Master in Law of van Doctor in Law, maar dit doen alleen enkele prima elementen.

Laten we mekaar goed verstaan, dit was een beeld van een *eerste rangs* Amerikaanse Law School. Dat men er een degelijke vorming en een stevige juridische bagage meekrijgt valt niet te loochenen.

Wie aan zulke Law School «with honours» promoveert, heeft zijn toekomst verzekerd. De grote advocatenfirma's zullen *zelf* bij zulke rechtsfaculteit komen informeren en aan de best gerangschikte elementen onmiddellijk een «junior partnership» aanbieden, wat voor de uitverkorenen van stonde aan een niet te versmaden sociale en economische positie betekent.

Zoals gezegd, lang niet alle Law Schools zijn van dat gehalte. Maar aan het bestaan van enkele zulke, danken de V.S. ongetwijfeld het hoge peil van hun vooraanstaande judges en lawyers.

Ziedaar onze student gewapend met zijn diploma van Bachelor in Law.

Nu moet hij nog het «Bar Examination» doormaken dat wordt georganiseerd door de Balie onder toezicht van het Hoogste Hof van de Staat.

Pas wanneer hij ook deze proef, die in sommige Staten althans lang geen formaliteit is, heeft doorworsteld, staat eindelijk de *Balie* voor hem open.

Hoe ziet die er uit?

* * *

2. De Balie.

Een eerste kenmerk van de Amerikaanse balie is dat men er niet zoals in Engeland het onderscheid kent tussen barristers en solicitors, de dualiteit van advocaten en pleitbezorgers. Er zijn alleen advocaten: attorneys, die de hoedanigheid van barrister en solicitor cumuleren. Hun titel is «attorney and counselor at law», kortom «attorney» of «counsel». Men noemt ze ook veelal «lawyers», hoewel deze term eigenlijk «jurist» betekent, en dus niet geheel de juiste is.

De attorney draagt noch toga, noch baret, noch pruik, zoals zijn Engelse confrater, maar pleit gewoon blootshoofds en in burgerpak.

Een verplichtende stage bestaat niet: men treedt onmiddellijk de «profession» binnen.

De advocaten zijn gegroepeerd in verschillende «Bar Associations» zoals de «American Bar Association». In verschillende Staten is er een «Integrated State Bar», t.t.z. een door de staat erkende balie, met aan het hoofd een «Board of Governors», een soort Raad van de Orde.

De Amerikaanse balie heeft een zeer brede en veelomvattende activiteit. Klachten die bij ons schering en inslag zijn over zaken die normaal door de balie zouden dienen behandeld en worden weggekaapt door fiscale raadgevers en andere experts, hoort men in de V.S. niet.

Integendeel, zoals de Engelsman voor elke juridische moeilijkheid bij zijn solicitor gaat, zo loopt de Amerikaan onmiddellijk bij zijn attorney. Geen industriële of handelsonderneming zal nalaten, bij het oprichten

van een nieuw bedrijf of bij het afsluiten van een enigszins belangrijk contract, een law firm te consulteren: en men consulteert vóór de moeilijkheid is ontstaan, zodat de advocaat werkelijk een raadsman is.

Daar er in de V.S. geen notarissen zijn (de notary public is hoegenaamd niet de tegenhanger van onze notaris) omvat de activiteit van de advocaat bovendien onze ganse notariële praktijk: onroerende transacties, opstellen van testamenten, stichtingsakten van maatschappijen, beheer van goederen als «trustees», dat alles is de taak van de advocaat.

In een woord, de advocaat heeft een veel ruimer arbeidsveld en zijn professionele activiteit is veel meer gemengd met het ganse zakenleven.

De Amerikaanse advocaat heeft bovendien een andere *opvatting* van zijn taak. Terwijl bij ons nog te veel advocaten de mening schijnen toegedaan dat *het* succes is een *proces* te winnen, pleit de Amerikaanse advocaat zo weinig mogelijk. Zeker, doordat hij — zoals gezegd — vroeger wordt geconsulteerd, kan hij gemakkelijker preventief optreden. Maar ook buiten dat, beschouwen vele vooraanstaande advocaten een proces als een soort nederlaag en als het bewijs dat de zaak ofwel onhandig werd afgehandeld of dat er niet op het gepaste moment werd getransigeerd.

Wat daàr ook van zij, de advocaat bekleedt in de V.S. niet alleen een zeer vooraanstaande maar ook vrij lucratieve positie.

Hoewel er betrekkelijk meer advocaten zijn dan bij ons — de Staat Californië telt voor 12 miljoen inwoners 15.000 «lawyers» — moet het gemiddeld finantieel rendement van zijn beroep amper onderdoen voor dit van de artsen en ligt het hoger dan dat van de... tandartsen. Hij verdient nochtans minder dan de «businessman» van overeenkomstig formaat.

* * *

Er zijn in de V.S. natuurlijk zoals bij ons, verschillende soorten advocaten: niet alleen goede, minder goede en uitstekende, maar ook specialisten in burgerlijk recht, in handelsrecht, in strafzaken, enz.

Er is wat men noemt de «office lawyer», die in de stilte van zijn cabinet ingewikkelde juridische kwesties onderzoekt.

Er zijn «conveyancing counsels», specialisten in onroerend recht en onderzoek van eigendomstitels, erfenissen en hypothecaire aangelegenheden, eigenlijk in notarieel recht.

Er zijn «trust-counsels», enz.

Bij één categorie advocaten wens ik een ogenblik stil te staan: nl. bij de *trial-lawyer*, de zittingsadvocaat van eerste aanleg.

Wanneer men spreekt van de *trial-lawyer* is er één eigenaardigheid van de Amerikaanse rechtsbedeling die men niet uit het oog mag verliezen: dat is de nauwe verwantschap die aldaar bestaat tussen een burgerlijke zitting en een zitting in strafzaken.

In ons burgerlijk procesrecht is het bewijsmateriaal in de regel schriftelijk. Men ziet practisch nooit getuigen op een burgerlijke zitting. Alles rust op mededeling van stukken. En wanneer men toch zijn toevlucht neemt tot het mondeling bewijs, dan gebeurt dit onder vorm van enkwesten voor de Rechter Commissaris, t.t.z. niet ter zitting.

In de V.S. is het precies andersom. *Het* bewijs, ook in burgerlijke zaken, is het mondeling getuigenverhoor; worden er wel documenten voorgelegd, dan moet hun echtheid eerst door de getuigen worden erkend, en de inhoud er van onder eed bevestigd in de loop van verhoren die aan een Europees waarnemer eindeloos en nutteloos voorkomen.

M.a.w. is de wel bekende Angelsaksische techniek van de direct examination, de cross-examination en de re-examination, beurteling door de advocaten van beide partijen, *geenszins* beperkt tot de strafprocedure.

Dit overwicht van het mondeling bewijs door getuigen, gepaard aan het veelvuldig gebruik van de jury, ook in burgerlijke zaken, heeft voor gevolg dat er — althans wat de debatten en de atmosfeer ter zitting betreft — tussen een burgerlijk proces en een strafproces niet dat enorme verschil bestaat dat wij kennen.

Men kan zeer goed een half uur in een Amerikaanse zittingszaal vertoeven en pas dan vaststellen dat wat men voor een strafzaak heeft genomen in werkelijkheid een burgerlijk geding is.

De atmosfeer van een burgerlijke zitting is dan ook veel levendiger, dramatischer en meer spectaculair... maar ook minder voornaam dan bij ons.

Eens dat een zaak voor de *Rechtbank* komt, ligt het accent van de professionele activiteit van de advocaat — ook in burgerlijke zaken — niet zozeer op de zorgvuldig voorbereide besluiten en pleidooien, maar veel meer op het zittingsdebat, op de hooggeroemde kunst van de examination en cross-examination, op het gespannen duel dat de advocaat met zijn tegenstrever voert tijdens het getuigenverhoor.

Bij dat duel worden eigenlijk de ergste klappen geïncasseerd door de getuigen die het wel eens meer dan passend voorkomt moeten ontgelden. De advocaat van de tegenpartij zal nl. niet nalaten, in de loop van de cross-examination, het verleden van de getuige onder de loupe te nemen, en wee de getuige wiens antecedenten niet onberispelijk zijn! Getuige zijn voor een Amerikaanse Rechtbank is voorwaar geen aardigheid.

Het resultaat is de publicatie van een aantal boekjes, met titels zoals «How to behave as a witness in court?», soort catechismus voor de getuige!

Het belang van het getuigenverhoor ter zitting heeft in de V.S. aanleiding gegeven tot zonderlinge praktijken.

Terwijl de Engelse barrister, in principe vóór de zitting, nooit in contact komt met de cliënt, maar alleen met de solicitor die hem de zaak aanbrengt, ontvangt de Amerikaanse attorney niet alleen de cliënt, maar ook de getuige!

Vermits het getuigenverhoor het kapitale moment is van elk proces, waarvan alles afhangt, en vermits het de advocaten zijn die dit getuigenverhoor ter zitting zullen leiden, niet de Voorzitter, zal men deze belangrijke fase der procedure zorgvuldig voorbereiden.

Een van de bijzonderste bezigheden van de trial lawyer is dan ook de getuigen op voorhand te onderhoren. Wat in ons land als een ernstige inbreuk geldt op de beroepsregels is in de V.S. dagelijks brood.

De advocaat convoceert systematisch de bijzonderste getuigen in zijn bureel, zo in strafzaken als in burgerlijke zaken, en gaat met hen de antwoorden na die de getuige zal geven op de vragen die hij hem ter zitting zal stellen, en de niet minder belangrijke antwoorden die de getuige zal geven op de vragen die de advocaat van de tegenpartij hem waarschijnlijk zal stellen gedurende de cross-examination. Er wordt eenvoudig een soort generale repetitie gehouden van de zitting! En *nota bene* de «district attorney», het O.M., doet precies hetzelfde met de getuigen van de beschuldiging.

Stelt men aan een Amerikaans collega of confrater ietwat sceptische vragen omtrent mogelijke misbruiken waartoe deze handelwijze zou kunnen aanleiding geven, dan bekomt men meestal min of meer geruststellende maar weinig afdoende antwoorden.

Andere eigenaardigheden komen even onverwacht voor, maar dan in een tegenovergestelde zin:

Eens het getuigenverhoor ter zitting beëindigd, volgen natuurlijk de pleidooien. Welnu hier verandert het tafereel.

Het pleidooi, het «argument of counsel» is *zakelijker* dan bij ons. Het komt er alleen nog op aan de juridische conclusies te trekken uit de feiten zoals die uit het getuigenverhoor zijn gebleken: geen terugkomen meer op de feiten zelf, geen jacht op oratorische effecten, die op een Amerikaanse jury geen vat schijnen te hebben, en weinig of geen gevoelsargumenten, zelfs niet voor de jury. Dit gaat soms zeer ver:

Zo heb ik bijgewoond dat in een strafzaak met jury twee betichten terechtstonden — niet beter noch kwader dan vele habitués van onze correctionele Rechtbank — en dat de advocaat zijn pleidooi begon als volgt: «Ladies and Gentlemen of the Jury, those two poor devils are now in jail since two months, waiting for justice». («Dames en Heren van de Jury, het is nu twee maand dat deze beide arme drommels in de gevangenis zuchten, wachtend op gerechtigheid»). Meer had hij niet gezegd, toen de Rechter onmiddellijk tussenkwam: «Just a moment, Counsel». «Een ogenblik, Meester». En dan op een strengere toon: «Mr. So and So, ik moet er U opmerkzaam op maken dat het niet Uw taak is medelijden te verwekken bij de jury. Alleen wat het getuigenverhoor heeft bewezen en niet heeft gewezen en de gevolgen daarvan is van belang. Ik hoop dat ik U dit geen tweede maal zal moeten zeggen. U weet zeer goed dat Uw handelwijze niet past aan een medewerker van het gerecht. Ga verder, a.u.b.»

Bij een andere gelegenheid, een verkeersongeval, zei de advocaat van de verdediging: «En ik herinner aan de Jury dat getuige Smith hier heeft verklaard dat mijn cliënt met omzichtigheid stuurde: that he drove with caution». Onmiddellijk onderbrak de Rechter en zei: «Meester, getuige Smith heeft dat niet gezegd, hij heeft gezegd dat Uw cliënt traag stuurde «that he drove slowly». Dat is niet hetzelfde. Indien U enige twijfel mocht hebben, dan kunnen we steeds het stenografisch verslag nagaan...»

Counsel draaide onmiddellijk bij.

Een andere verrassing is dat in strafzaken, ook voor de jury, het laatste woord niet aan de verdediging behoort, maar aan het O.M.

In de eerste zaak waarin steller dit kon vaststellen, was het O.M., de «District Attorney», een — overigens charmante — jonge dame en dacht hij dan ook, een ogenblik, dat dit misschien een vorm was van Amerikaanse hoffelijkheid...

Maar toen hij haar na de zitting vertelde dat dit bij ons precies andersom was, was zij het die haar verwondering uitdrukte met het klassieke: «Oh, shocking».

* * *

Er is een laatste aspect van de balie waarvan de lezer wellicht verwacht dat wij het niet zouden voorbijgaan:

Onlangs werd in ons land herhaaldelijk de aandacht gevestigd op wat men heeft genoemd de «crisis» van de balie, en op het gemis aan aanpassing van de advocatuur aan de complexiteit en het ritme van onze huidige samenleving. Verschillende hervormingen werden vooropgesteld, en o.a. de associatie van advocaten.

Bestaat de associatie van advocaten in de V.S.?

Het antwoord is natuurlijk: ja. Ze is niet alleen toegelaten, maar ze heeft een enorme uitbreiding genomen.

De Amerikaanse advocaten werken veelal in samen-

werking, soms met twee of drie, maar in de grote centra tellen sommige advocatenfirma's honderd leden en méér. Te San Francisco tellen de twee bijzonderste lawyersfirms elk dicht bij de 100 partners and associates. The biggest in the world zetelt natuurlijk te New-York en haar ledenaantal benadert de 200.

Deze grote advocatenverenigingen zijn organismen die in belang en uitzicht niet moeten onderdoen voor een grote bank of een verzekeringsmaatschappij.

De kantoren van een dergelijke lawyers-firm zullen bv. te San-Francisco de ganse twee hoogste verdiepingen betrekken van de grootste locale sky-scaper (de Standard Oil Building) met zijn acht liften. Zij behelzen benevens de burelen van de advocaten-leden, een uitgebreide bibliotheek, een bibliothecaris en assistenten, en meer dan honderd stenografen, dactylo's, burelbedienden, loopjongens, enz.

Het zijn deze advocatenfirma's die de raadslieden zijn niet alleen van de big business, maar dikwijls ook van de regering zelf.

Zij bieden ongetwijfeld voordelen: elke advocaat kan er zijn talenten ontwikkelen in zijn specialiteit en ook de cliënteel vindt daar baat bij. Zij lossen een aantal problemen op zoals dit van de bibliotheek, van de bediende, enz.

Maar zij betekenen ook — althans in de V.S. — een onbetwistbare commercialisatie van het beroep. Dikwijls garandeert de firma aan haar leden een minimum inkomen, practisch een vast salaris voor een minimum aantal uren kantoorwerk. Overigens is het percentsgewijze vaststellen van het honorarium bij «quota litis» toegelaten, en lang niet uitzonderlijk, en dit natuurlijk niet allen in de verenigingen van advocaten.

Integendeel, dat advocatenfirma's een gevaar zouden betekenen voor de individuele beroepseer, geloof ik niet. Hoe belangrijker de firma is, hoe strenger zij zal zijn in het recruterende van haar leden. Het is zeker niet onder haar leden dat de knoeiers, en die zijn er ook in de V.S., worden aangetroffen.

* * *

3. De Amerikaanse Magistratuur: de «Judges», «the Bench».

De rechterlijke inrichting is een van de domeinen waar men de federale structuur der V.S. het duidelijkst weerspiegeld vindt.

Er is een dubbel stel van Hoven en Rechtbanken, er zijn twee parallele, volledig gescheiden, rechterlijke organisaties, elk met eigen bevoegdheid en eigen rechtspraak: de federale, en deze der 48 individuele staten.

Het federale stelsel is veruit het eenvoudigste en lijkt vrij goed op onze rechterlijke hiërarchie:

Het omvat onderaan een honderdtal districtrechtbanken (Federal District Courts), daarboven elf beroepshoven (U.S. Courts of Appeals) en aan de top van de pyramide een Hoogste Hof (The Supreme Court of the U.S.), dat te Washington zetelt.

De «Federal District Courts» zijn de rechtbanken van eerste aanleg van het federale stelsel en zijn in principe bevoegd in alle federale zaken.

Van de Federal District Courts is er in sommige gevallen rechtstreeks beroep mogelijk naar de Supreme Court, in andere gevallen is er een eerste beroep naar de U.S. Courts of Appeals en mogelijks een derde aanleg van daar naar het Hoogste Hof, dat niet een Verbrekingshof is, maar uitspraak doet ten gronde.

De Supreme Court omvat een voorzitter: the Chief Justice, en acht rechters, associate Justices.

Alle federale rechters worden benoemd voor het

leven — de juiste term is «during good behaviour» — door de President van de V.S., mits bevestiging door de Senaat. Hier dus, bij de federale magistratuur, geen kwestie van verkozen rechters.

Het O.M. wordt waargenomen door de U.S.-of Federal-District Attorney, eveneens benoemd door de President der V.S., maar voor een ambtsperiode van vier jaar.

Hij is niet het orgaan van de wet en is bv. in burgerlijke zaken, alleen de officiële advocaat, de raadsman van de Staat.

In strafzaken is hij er mede gelast, als «counsel for people», advocaat van het volk, het bewijs aan te brengen van de beschuldiging: hij is eenvoudig partij inzake.

Zoals in Engeland wordt hij niet aangezien als lid van de magistratuur en is zijn plaats aan de balie. Hij pleit in burgerpak, op gelijke voet met de advocaten der verdediging.

Dezelfde overigens typisch Angelsaksische beginselen gelden voor het O.M. bij de jurisdicties der verschillende Staten.

Is de federale rechtelijke inrichting eenvoudig, dan is deze der verschillende Staten integendeel een ware puzzel. Zij verschilt van staat tot staat, en vooral de organisatie der beroepshoven biedt een grote diversiteit: nu eens zijn er slechts twee, elders zijn er drie aanleggen.

Nochtans is er in die verscheidenheid een algemene lijn te bespeuren en vindt men practisch bijna overal, maar soms onder verschillende benamingen, de volgende hiërarchie:

1. Lagere rechtbanken met beperkte bevoegdheden, meestal Municipal Courts, Magistrate Courts of Justices of the Peace genoemd.

(N.B. Zoals in Engeland heeft ook in de V.S. de term «magistrate» een andere betekenis dan bij ons: hij beduidt alleen de leden der lagere rechtbanken: practisch onze vrederechters. De «Judge» is een lid van de hogere Rechtbanken en Hoven.)

2. Rechtbanken van eerste Aanleg met algemene bevoegdheid in burgerlijke zaken en in strafzaken, nu eens Superior Courts dan eens County Courts genoemd.

3. Soms treft men Hoven van Beroep aan: Appellate Courts, of Circuit Courts, of Courts of Appeal.

4. Ten slotte heeft elke Staat een Supreme Court, dat gewoonlijk slechts juridische kwesties, geen feitenkwesties, onderzoekt. Soms, bv. in de Staat New-York, heet dat Hoogste Hof, Court of Appeals.

De Amerikaanse hogere rechters — de federale en ook deze van de bijzonderste Staten — worden zeer behoorlijk gehonoreerd.

De bezoldiging van een rechter van het federale Hoogste Hof is 25.000 \$ t.t.z. 1.250.000 Fr.

Een rechter van de Supreme Court of California ontvangt 21.000 \$ t.t.z., ter vergelijking, ongeveer het dubbele van het salaris van een professor aan de universiteit van Berkeley.

Nochtans speelt deze bezoldiging slechts een zeer ondergeschikte rol in het aanzien dat de gerechtelijke functie in de V.S. geniet. Een ervaren advocaat die kans heeft op benoeming, verdient gewoonlijk merklijk méér en voor hem betekent zijn benoeming dikwijls een groot financieel offer. Toch zal de belanghebbende, precies zoals in Engeland, zulke promotie zelden van de hand wijzen.

Tussen de federale Hoven en Rechtbanken en deze der verschillende Staten heerst een opvallend verschil van atmosfeer.

Die van de federale Rechtbanken is voornamer, plechtiger. Deze der Staatsrechtbanken is lossier, minder formeel.

De federale rechter zetelt overigens in toga. De staatsrechter zetelt in burgerpak (behalve deze van de hogere hoven, die in sommige staten ook een toga hebben).

Ter zitting noemt men de rechter «Your honour».

Dat ten slotte in dit land van heerschappij van het zwakke geslacht, vrouwelijke judges — en vrouwelijke leden van het O. M. — geen uitzondering zijn, spreekt van zelf. In de kinderrechtbank — de «Juvenile Court» — is het zelfs zeer gewoon.

* * *

De vraag, wanneer de Federale Hoven en Rechtbanken bevoegd zijn en wanneer deze der verschillende Staten bevoegd zijn, is bepaald ingewikkeld.

Natuurlijk is het principe: naar gelang het federale recht of het recht van de Staat toepasselijk is op het geval.

Maar beide domeinen zijn niet altijd duidelijk van elkander gescheiden: er is een omstreken «no man's land».

En men vertelt van een rechter bij de Supreme Court te Washington die de advocaat van de aanlegger na 10 min. pleidooi regelmatig onderbrak met de woorden: «How are you here»? Wat komt U hier doen? bedoelend: waarop steunt U zich om die zaak voor het Federale Hof te brengen?

We zullen dan ook niet trachten zelfs de grote lijnen van het systeem in deze causerie uiteen te zetten, maar alleen wijzen op zijn complexiteit.

Indien bv. een geding en kwesties van federaal Recht en kwesties van Staatsrecht stelt, is in principe alleen de federale rechtbank bevoegd, maar er zijn ook gevallen waarin men de keus heeft, zodat en het federale recht en het recht der verschillende Staten voor beide soorten van Hoven en Rechtbanken wordt toegepast.

Ten slotte is er in bepaalde gevallen beroep van de Hoogste Hoven der verschillende Staten naar het Supreme Court te Washington, dat dus het geheel overkoepelt.

De federale structuur van de V. S. met hun dubbel stel van rechtscolleges en hun twee soorten en hun 48 variëteiten van recht, is overigens alleszins niet van aard de taak van de Amerikaanse advocaten en rechters te vergemakkelijken. Het vinden van het toe te passen recht kan dikwijls moeizame navorsingen vergen.

De verzamelingen rechtspraak van de 48 Staten plus deze van de federale rechtbanken, beslaan duizenden boekdelen.

En nochtans vormen zij — in dit land van jurisprudentieel recht — het werkinstrument van de advocaten en rechters. Gelukkig maar, zijn er ook encyclopedieën!

* * *

Een typisch kenmerk van de Amerikaanse magistratuur is de grote *mobilitéit* van het rechterlijk personeel. Ik bedoel dit:

Men gaat gemakkelijk over van de magistratuur naar de politiek, het zakenleven, of de balie, en omgekeerd.

Het ambt van O. M., van District Attorney, is in grote steden zoals New-York of Chicago, dikwijls de springplank voor een schitterende politieke carrière. Zo b.v. Dewey, die van District Attorney van de stad New-York, Gouverneur werd van de Staat New-York.

De huidige Chief Justice van het Supreme Court te Washington, Earl Warren, die voor een goed jaar wijlen Chief Justice Vinson opvolgde, was lange jaren de Gouverneur, en overigens voortreffelijk gouverneur, van de Staat California (t.t.z. staatshoofd van een Staat van 12 miljoen inwoners).

President Taft was rechter geweest in een Circuit Court, was Minister van Landsverdediging en werd, na zijn presidentschap, Chief Justice van de Supreme Court.

Men ziet universiteitsprofessoren en zelfs Dekens van Law Schools benoemd worden in het Hoogste Hof, aldus Justice Frankfurter... omgekeerd echter niet.

Sommige magistraten beklimmen de ganse hiërarchische ladder. Maar zulke «beroepsmagistraten» zijn eerder uitzondering.

Meestal is de magistratuur de bekroning, op rijpere leeftijd, van een geslaagde carrière in de eerste plaats aan de balie, of in de hogere administratie, in de politiek of in het hoger onderwijs.

Die mobiliteit heeft haar voor- en nadelen: aldus heeft de Amerikaanse rechter dikwijls een groter ervaring van het openbaar leven en van het zakenleven. Daarentegen mist hij soms de beroeps-traditie, die een beroepsmagistratuur doorgaans kenmerkt.

* * *

Een karakteristiek van de Amerikaanse magistratuur, waarvan U wel verwacht dat ik ze zou aanhalen, is natuurlijk dat althans een gedeelte der Amerikaanse Staatsrechters worden *verkozen*.

De aanstellingsprocedure van de leden der rechterlijke macht verschilt van Staat tot Staat.

In de meeste Staten worden de State Judges inderdaad *verkozen*, voor een ambtsperiode die kan lopen van 4 jaar tot levenslang, en wel bij *algemeen* stemrecht, en al of niet voorgedragen door een politieke partij.

In andere Staten worden ze (zoals de federale rechters) benoemd, hetzij door de Senaat van de Staat, hetzij door de gouverneur met goedkeuring van de State Senate.

In twee Staten, waaronder Californië, is het California-Missouri-plan in voege. Volgens dit originele systeem wordt de rechter *aanvankelijk* benoemd door de gouverneur, op een lijst voorgedragen door de balie en de magistratuur. Bij de volgende verkiezing moet hij echter herkozen worden, maar zonder tegen-candidaat, t.t.z. hij zal worden beoordeeld op zijn prestatie, en zo telkens opnieuw. Wordt hij niet herkozen, dan benoemt de gouverneur iemand anders, die op zijn beurt, bij de volgende verkiezing, op dezelfde wijze de goedkeuring van het kiezerskorps moet wegdragen.

Theoretisch paart dit systeem, dat in de Verenigde Staten fel wordt aanbevolen, aanvankelijke selectie door daartoe bevoegde mensen, aan de mogelijkheid zich te ontdoen van een rechter die geen voldoening geeft.

De voorstanders van het verkiezingssysteem in het algemeen zeggen dat het democratischer is.

Ik geloof nochtans dat een systeem waarbij rechters bij algemeen stemrecht verkozen worden, waarbij zij zich laten voordragen door een politieke partij of zelf een verkiezingscampagne voeren, en waarbij men in de kiesperiode affiches kan zien met het portret van de kandidaat, weinig aanbevelenswaardig en alleszins ongepast is.

Kiezers zullen wel nooit goede beoordelaars zijn van hun rechters, en men mag aannemen dat, samen met het politiek karakter van het ambt van District

Attorney, de verkiezing van een deel van de Staatsrechters bij algemeen stemrecht, een van de zwakke punten is van het Amerikaanse rechtsleven.

Nochtans blijken de resultaten beter te zijn dan men geneigd is te verwachten, en is er niet zo'n groot verschil tussen de Staten met of zonder verkiezing van de rechters.

In feite — zo heeft men me verzekerd — worden bij de verkiezing zelden candidatures voorgedragen en dus titularissen verkozen, die niet de goedkeuring wegdragen van de *balie*, en zijn de rechters, eens verkozen, behalve ernstige professionele tekortkomingen, meestal verzekerd van hun automatische herverkiezing. In de grotere Staten althans zullen ze steeds bekende juristen zijn.

In alle geval ware het verkeerd in het verkiezen van de rechters een bewijs te willen zien van een soort pejoratief Amerikanisme. Het is veeleer een extreme toepassing van de democratische beginselen. Vergeten we niet dat ook in Zwitserland — wiens instellingen we met reden waarderen — alle rechters van de zetel — zo federale als kantonale — verkozen worden voor een termijn die schommelt van één tot acht jaar, en zulks in verschillende kantons rechtstreeks door het volk. In het kanton Genève is dit zelfs het geval voor de leden van het O. M.

Ten slotte moet een systeem van selectie der rechters, waarbij *elke* politieke bekwamen *volledig* afwezig is, waarschijnlijk nog worden uitgevonden.

* * *

Genoeg over de aanstelling van de rechters.

Werpen we thans een oogslag op hun werkzaamheden, en in de eerste plaats op hun werkzaamheden ter zitting.

Twee dingen vallen daarbij op: de plaats die de jury in het Amerikaanse rechtsleven inneemt, en het formalisme van het bewijsrecht, van de «rules of evidence».

Voor alle rechtbanken van eerste aanleg, voor alle «trial courts», zo federale als staatsrechtbanken, worden de zaken — in principe — behandeld met jury.

Het recht op «trial by jury» is een van de grote grondwettelijke prerogatieven van de Amerikaanse burger (6^e en 7^e amendement van de Grondwet — Bill of Rights).

Dit geldt zowel in burgerlijke zaken als in strafzaken: behalve geschillen over zeer kleine bedragen en onbenullige misdrijven, is het principe: trial by jury, is de rechtbank bijgestaan door ex jury.

Het spreekt vanzelf dat dit een tijdrovende en kostelijke procedure is, vooral daar de wijze alleen reeds waarop in Amerika de jury ter zitting wordt aangesteld, gepaard gaat met eindeloze formaliteiten, waarvan ik U, indien de tijd het toeliet, een paar staaltjes zou kunnen aanhalen.

Van daar dan ook dat de partijen of de betichte meer en meer gebruik maken van hun recht aan trial by jury te verzaken.

Nochtans, hoe zonderling dit ook moge schijnen, is de jury in de U. S. A. minder in onbruik geraakt dan in Engeland zelf.

Wat nu betreft de rules of evidence.

Ik zegde reeds dat in Amerika — zoals in Engeland — het mondeling bewijs de regel is, ook in burgerlijke zaken. Niet alleen het getuigenverhoor, maar ook het onderhoor onder eed van de partijen zelf, en ook van de beklaagde, in de witness-stand.

Maar indien men in zeer ruime mate zijn toevlucht neemt tot het mondeling bewijs, is integendeel de wijze waarop dit mondeling bewijs dient *bijgebracht*,

angstvallig geregeld door de «rules of evidence», en aan strenge, ingewikkelde en dikwijls archaische regels onderworpen.

De vragen mogen slechts op een bepaalde wijze worden gesteld. Een aantal vragen mogen niet worden gesteld.

Overdreven strenge toepassing van de «hearsay rule» (de regel van het horen zeggen). Verklaringen van derden mogen niet in indirecte stijl worden gerapporteerd, maar «in his own words», enz.

De twee woorden die men in een Amerikaanse zittingszaal het meest te horen krijgt, zijn dan ook: «I object», waardoor de advocaat van de tegenpartij zich tegen het stellen van een bepaalde vraag verzet. Maar daarop volgen dan ook onmiddellijk de woorden «objection sustained» of «objection overruled», waardoor de rechter het bezwaar aanvaardt of van de hand wijst.

De vragen worden dus niet gesteld door de Voorzitter.

Het zijn de *advocaten* die de «rules of evidence» hanteren, weliswaar onder toezicht van de Voorzitter, maar toch zo spitsvondig mogelijk.

Welnu, dat hun hoofdbekommernis niet altijd is het ontdekken van de waarheid en dat zij er belang bij hebben de getuige te doen zeggen (of niet zeggen) wat in hun stelling past, en ook wel eens de getuige in de war te sturen, dat kan bezwaarlijk worden ontkend.

Dat deze procedure niet altijd zeer redelijk is, geeft de Amerikaanse jurist overigens graag toe. Of ze integendeel het voordeel heeft, dank zij de driedubbele test van de examination, de cross-examination en de re-examination, *alle* elementen van de zaak ter kennis te brengen van de rechter, vollediger dan bij ons, is een vraag die ik liever in het midden laat.

Wél mist de Amerikaanse rechter, ingevolge het formalisme van het bewijsrecht, de vrije beoordeling van zijn continentale collega. Maar hij kent ook niet de bij ons soms overdreven «cultus» voor de processtukken.

Persoonlijk betwijfel ik of de «rules of evidence» met hun overdreven formalisme en bijna Byzantijnse techniciteit, en het feit dat niet de rechter maar de partijen het verhoor der getuigen leiden, van aard zijn de ontdekking van de waarheid te bevorderen. Dit is echter zeer moeilijk te beoordelen.

Het een en ander wordt overigens veel meer begrijpelijk, wanneer men bedenkt dat die ganse techniek berekend is op de jury.

Toen ik aan een Amerikaanse collega, wiens burgerlijke zitting zonder jury ik had bijgewoond, mijn indrukken daaromtrent mededeelde, zei hij: «Probeer het morgen eens opnieuw en stel U voor dat ik zetel *mét jury*.» En inderdaad: dat was revelerend: zelfs materieel afwezig, domineert de jury het ganse bewijsrecht. Maar dit zegt U meteen dat er iets niet in de haak is met een procedure die berekend is op een essentieel element... dat veelal afwezig is!

Een ding is zeker: dit is dat een magistraat met continentale scholing, het verloop van een Angelsaksische gerechtszitting, waar de rechter alleen een passieve rol schijnt te spelen en als een soort scheidsrechter het duel gadeslaat dat tussen de partijen wordt geleverd, en slechts tussenkomt om de regels van het spel te doen eerbiedigen, met gemengde gevoelens gadeslaat.

Met al dat — en dat moge tot troost strekken — klaagt men er in de Verenigde Staten evenzeer over als bij ons, dat het gerecht traag is en duur.

Een burgerlijk geding tot schadevergoeding wegens quasi-delictuele fout — in casu wegens eerroof in een

dagblad — dat voor onze rechtbank van eerste aanleg misschien drie zittingen zou hebben in beslag genomen, duurde voor de Trial Court met jury te San-Francisco drie weken. Over de kosten zullen we maar niet spreken.

Het zijn echter vooral de beroepskosten die enorm zijn: de hele procedure van eerste aanleg, met inbegrip van de stenografisch opgenomen verklaringen van de getuigen, moet immers in boekvorm worden gedrukt.

Misschien legt ook *dit* uit waarom de Amerikaanse advocaten meer transigeren en minder zaken voor de rechtbank brengen.

* * *

Ook wat betreft het *opstellen van de vonnissen* verschilt de werkwijze van de Amerikaanse rechter van deze van zijn Belgische collega.

In eerste aanleg valt de uitspraak, ook in burgerlijke zaken, meestal onmiddellijk ter zitting, met louter mondelinge motivering, precies zoals bij ons in strafzaken.

Dat schijnt op het eerste gezicht een krachttoer. Maar het baart minder verwondering wanneer men in acht neemt wat ik zoëven zegde over de burgerlijke procedure, met haar mondeling bewijs door getuigen, het tot een strikt minimum herleide schriftelijk dossier, met de *zitting* als beslissend moment — ook voor de rechter — en wanneer men daarbij bedenkt dat de trial judge in de Verenigde Staten — zoals in Engeland — een alleenzettelend magistraat is.

Hoe de rechter in beroep dan zal nagaan, waarop de beslissing van de eerste rechter is gesteund? Daarvoor zorgt de «record», t.t.z. het stenografisch verslag van de officiële «court-stenographer», die in iedere Amerikaanse gerechtszaal ieder woord optekent dat er wordt uitgesproken.

Integendeel, wanneer er wel een gemotiveerd vonnis wordt uitgesproken, b.v. in beroep, of ook in eerste aanleg wanneer de zaak juridisch ingewikkeld is, dan is het veel langer dan bij ons.

Na een gedetailleerde uiteenzetting van de elementen der zaak, die zeer omstandig en concreet worden voorgesteld, volgt een uitvoerige analyse van de precedents die tegen elkander worden afgewogen. Soms wordt het een hele dissertatie die de beslissing voorafgaat.

* * *

Een eigenaardigheid is dat bij collegiale rechtspraak — t.t.z. in beroep waar doorgaans drie rechters zetelen, of voor de Supreme Court waar dikwijls zes of zeven rechters zetelen — iedere rechter een «*opinion*» (een opinie, t.t.z. een motivering) mag schrijven. De in de minderheid gestelde rechter zal dikwijls een «*dissenting opinion*» (een afwijkende opinie) schrijven — die n.b. mede met het vonnis wordt gepubliceerd — en waarin hij de redenen aangeeft waarom hij met de zienswijze van de meerderheid niet akkoord gaat.

Er kan ook een «*concurring opinion*» zijn van een rechter, die akkoord gaat met de oplossing, maar om andere motieven.

* * *

Een laatste woord over het prestige van de rechter. Vóór de trappen van het Capitool te Washington, op het grootste paradeplein van de hoofdstad, staat een monument. Het is niet dat van een veldheer, een politicus of een president, maar dat van een rechter, John Marshall, Chief Justice of the Supreme Court (1800-1835).

Toeval is dit niet.

Zoals in de andere Angelsaksische landen is het aanzien van de rechter, vooral deze van de hogere Hoven en inzonderheid deze van het Hoogste Hof, ook in de Verenigde Staten zeer groot.

Niet alleen getuigt deze hogere magistratuur doorgaans van een hoge standing en telt zij in haar rangen sterke en onafhankelijke personaliteiten, maar dit hoge prestige wordt door een aantal factoren in de hand gewerkt.

Ziehier een paar van die factoren:

In de eerste plaats is er het feit dat in de Verenigde Staten, zoals in Engeland, bij afwezigheid van codificatie, de *rechtspraak* de *hoofdbron* is van het recht.

Het Amerikaanse recht is een jurisprudentieel recht, «*a judge made law*».

De Amerikaanse rechters zijn «*law makers*»: zij — méér dan de wetgever — zijn de bouwers van het recht. Dit alleen reeds verleent hun natuurlijk een uitzonderlijk gezag.

Daarbij komt het persoonlijke, niet anonieme karakter van de rechterlijke uitspraken. Zelfs daar waar het *niet* een alleenzettelend rechter geldt, spreekt men niet van het vonnis van de Rechtbank van New-York of van de Supreme Court, maar van de (individuele) «*opinion*» van Justice Holmes, Cardozo, Douglas of Frankfurter. Ook dit geeft natuurlijk meer reliëf aan hun persoonlijkheid.

Een tweede factor is de recrutering:

Ook in de Verenigde Staten is de rechter, zoals in Engeland, geen beroepsmagistraat, maar is het ambt van rechter, vooral in de hogere rechtscolleges, de bekroning, op latere leeftijd, van een bijzonder succesvolle carrière, veelal aan de balie, zoniet in de politiek, de administratie of het Hoger Onderwijs.

Een derde en zeer belangrijke factor is het feit dat de Amerikaanse rechter bevoegdheid heeft om te oordelen over de grondwettelijkheid van de wetten. Die macht van «*judicial review*» maakt dat de draagkracht van zijn vonnissen niet beperkt is tot particuliere belangen, maar dat zijn uitspraken dikwijls een gevoelige terugslag hebben op de sociale en economische belangen van de ganse gemeenschap, dat hij herhaaldelijk geroepen is stelling te nemen in zake de grote gedachtenstromingen en de brandende problemen van het ogenblik. M.a.w. zijn uitspraken spelen een groter sociale rol, hebben een groter politiek belang in de verheven betekenis van het woord.

De klassieke illustratie hiervan is, hoe vóór korte tijd een conservatief Hoogste Hof gedurende jaren de New-Deal-wetgeving van president Roosevelt kon neutraliseren.

Of meer recent: de beslissing van het Hoogste Hof, waardoor in 1952 het besluit van president Truman om, bij een dreigend sociaal conflict, de ganse Amerikaanse staalindustrie in beslag te nemen, eenvoudig buiten werking werd gesteld.

Het prestige van de rechter heeft dus zijn oorzaken.

De ondergrond ervan wortelt nochtans dieper: nl. in een bij ons vaak miskende, maar zeer positieve karaktertrek van het Amerikaanse volk: zijn grote eerbied voor het recht.

Het was blijkbaar geen holle frase wanneer men het Amerikaanse staatsbestel heeft genoemd: «*A Government not of men, but of the law*». Niet een bewind van regerende individuen, maar een heerschappij van het recht.

A. DE VREESE,
Raadsheer in het
Hof van Beroep te Gent.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 19 November 1954.

Voorzitter : M. Vandermersch.
Raadsheer-Verslaggever : M. Rutsaert.
Advocaat-Generaal : M. Depelchin.
Advocaat : Mr de Harven.

Uitweg. — Recht van uitweg tot de openbare weg langs een particuliere weg.

Artikel 682 B.W. dat aan de eigenaar van een ingesloten erf het recht toekent om van de eigenaren der naastgelegen landen een uitweg te vorderen over hun erven, schrijft niet voor, dat deze uitweg rechtstreeks toegang moet geven tot de openbare weg; naar de zin der wet volstaat het dat die uitweg toegang geeft tot de openbare weg langs een particuliere weg, zo deze uitweg de kortste en minst schadelijke is.

Van Herreweghe t/ Fermont, Onderbeke en Fontenoy.

Gelet op het bestreden vonnis, d.d. 22 April 1953 gewezen in hoger beroep door de rechtbank van eerste aanleg te Gent;

Over het enig middel: schending van de artikelen 682, 683 en 684 van het burgerlijk wetboek, alsmede van artikel 97 van de Grondwet,

doordat de rechter ten gronde, na vastgesteld te hebben dat de eigendommen van de oorspronkelijke eisers (verweerders in verbreking) geen enkele uitweg hebben op de openbare weg, en dat de weg lopende langsheen de eigendom van eiser een private weg is, toebehorende aan een derde, een recht van overgang op de eigendom van eiser geeft aan verweerders, welke slechts uitkomt op een private weg en beslist dat deze uitweg de kortste is en de minst schadelijke naar de openbare weg,

dan wanneer, aldus beslissende, de rechter ten gronde een uitweg aan verweerders verschaft heeft welke niet uitkomt op de openbare weg, maar wel op de eigendom van een derde,

dat de aldus genomen beslissing in tegenstrijd is met de wet en dat, zonder deze vergissing, de overgang waarop verweerders menen recht te hebben, niet wederrechtelijk op het goed van eiser zou gevestigd zijn;

Overwegende dat artikel 682 van het B.W. dat aan de eigenaar van een ingesloten erf toelaat een overgang te vorderen op de erven van zijn naburen, niet voorschrijft dat deze overgang rechtstreeks tot de openbare weg zou toegang geven; dat het naar de zin van de wet volstaat dat hij tot de openbare weg toegang zou geven, zelfs uit loutere gedoogzaamheid, langs een private weg, indien deze overgang de kortste en minst schadelijke is;

Overwegende dat in het onderhavig geval het bestreden vonnis vaststelt dat de erven van partijen vroeger eenzelfde perceel uitmaakten, reeds, zonder rechtstreekse uitweg naar de openbare weg doch met toegang er toe langs een dreef toebehorend aan een kerkfabriek, die de overgang er over toeliet uit loutere gedoogzaamheid; dat verder blijkt uit het bestreden vonnis dat de erven van verweerders, tengevolge van de verkaveling van dit perceel, door het erf van aanlegger van deze dreef gescheiden werden;

Overwegende dienvolgens dat, door te beslissen dat, aangezien partijen elkander overgang over hun respectieve erven tot de dreef van de kerkfabriek verschuldigd zijn, er reden is om aan verweerders toegang tot deze dreef toe te staan langs een overgang op het uiterste van het erf van aanlegger gelegen, omdat deze overgang de kortste en minst schadelijke is, het bestreden vonnis geen enkel van de in het middel bedoelde wetsbepalingen geschonden heeft;

Om deze redenen:

Verwerpt de voorziening;
Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 7 October 1954.

Voorzitter : M. Van der Mersch.
Raadsheer-Verslaggever : M. Piret.
Advocaat-Generaal : M. Dumon.
Advocaten : Mrs P. Demeur en G. Delacroix.

Vergoeding van de slachtoffers van Amerikaanse strijdkrachten. — Lend-Lease accoorden tussen de Verenigde Staten en België. — Bijeenvoeging van deze vergoeding en van een pensioen krachtens de wet op de vergoedingspensioenen.

Noch uit de tekst, noch uit de wordingsgeschiedenis van de wetten van 26 Augustus 1947 en 10 Augustus 1948, gecoördineerd bij K.B. van 5 October 1948, volgt dat de Belgische Wetgever zijn onderdanen, al waren zij leden van het Belgisch leger, heeft willen beroven van alle volledige schadeloosstelling, waarop zij ten laste van de Amerikaanse Regering krachtens de Lend-Lease accoorden van 1945 aanspraak konden maken.

O. M. A. t/ Verbeeck - Van Antwerpen.

Gelet op het bestreden arrest, d.d. 30 April 1953 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Overwegende dat de aan het Hof voorgelegde stukken blijkt dat Van Antwerpen, echtgenoot van eerste verweerster en vader van tweede verweerder, in het geding vertegenwoordigd door eerste verweerster, zijn voogdes, in een, door een soldaat van het Amerikaans leger op 19 Januari 1946 veroorzaakt, verkeersongeval gedood werd;

Dat Van Antwerpen onderofficier in het Belgisch leger was;

Dat verweerster, voor haar en haar zoon, de vergoedingspensioenen bekomen heeft voorzien bij het Besluit van de Regent d.d. 5 October 1948, houdende samenschakeling der wetten van 26 Augustus 1947 en 10 Augustus 1948;

Dat verweerder, die tevergeefs de vergoeding gevorderd had van de schade, welke zij zelf en haar zoon opgelopen hadden, volgens de buitengerechtelijke procedure voorzien ten laste van de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening, die met de zending belast is de verplichtingen der Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel staande geallieerde legers te vereffenen, op 8 Juni 1951, de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening

tot betaling van belangrijke vergoedingen gedagvaard heeft;

Dat het Hof van Beroep haar eis ontvangen heeft, het middel van de hand wijzend door de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening afgeleid uit het forfaitaire karakter der krachtens het voormeld samenschakelend besluit van de Regent d.d. 5 October 1948 toegekende pensioenen en toelagen;

Over het enig middel: schending van artikelen 1, in het bijzonder alinea 3, en 52 van de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend door het Besluit van de Regent van 5 October 1948, gezegd artikel 1 gewijzigd door artikel 3 van de wet van 26 Juli 1952; van artikel 1 van het besluit van de Regent van 5 October 1948, houdende goedkeuring van de tekst van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen, van artikelen 1, 3, 10 en 11 van de besluitwet dd. 19 Januari 1945, houdende oprichting van een Dienst voor Onderlinge Hulpverlening, gewijzigd door artikel 1 van de besluitwet dd. 27 November 1946, tot wijziging van de standregelen van de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening; van artikelen 1, 10, 13 en 24 van de besluitwet dd. 31 December 1945 tot inrichting van de rechtspleging inzake aanvragen om vergoeding uit hoofde van bepaalde schade, veroorzaakt door de Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel geplaatste geallieerde strijdkrachten, die artikelen gewijzigd door artikelen 2 en 3 van de besluitwet dd. 4 September 1946 en door het enig artikel van de besluitwet dd. 5 September 1946; van artikelen 1, 2 en 3 van de besluitwet dd. 4 September 1946, waarbij de bij het Ministerie van Wederopbouw werkende « Verzoeningsdienst » wordt verlegd bij de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening en waarbij de besluitwet van 31 December 1945, hierboven aangehaald, wordt gewijzigd; van artikel 1 van de besluitwet dd. 11 Januari 1947 tot inrichting van de rechtspleging inzake aanvragen om vergoeding uit hoofde van bepaalde schade veroorzaakt door de Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel geplaatste geallieerde strijdkrachten, na de periode van onderlinge hulp; van artikelen II, IV en VII van het akkoord dd. 16 Juni 1942 tussen de Belgische Regering en de Regering der Verenigde Staten van Amerika betreffende de beginselen der wederzijdse hulp in de oorlogvoering tegen de agressie; van het Belgisch-Amerikaans omgekeerd leen- en pachtakkoord, gesloten door uitwisseling van nota's, te Washington getekend d.d. 30 Januari 1943; van artikel 5 van het « Memorandum of agreement » van 31 December 1945 met het oog op de praktische toepassing van sommige bepalingen van het akkoord voor wederzijdse hulp dd. 30 Januari 1943, en van het memorandum van 16 Mei 1944 betreffende de burgerlijke en gerechtelijke administratie op Belgisch grondgebied, bevrijd door de geallieerde expeditielegers, van artikel B (1) C), van het akkoord der afrekening « Lend-Lease » van 24 September 1946, tussen de Regering van de Verenigde Staten van Noord-Amerika en de Belgische Regering, van artikelen 1134, 1135, 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek, en van het geloof dat aan de akten dient gehecht; en van artikelen 68 en 97 der Belgische Grondwet;

Doordat het bestreden arrest ontvankelijk en gegrond verklaard heeft de eis van de verweerster, ertoe strekkende voor haar zelf en voor haar minderjarige zoon, krachtens de hierboven aangeduide besluitwetten van 31 December 1945 en 11 Januari 1947, vergoeding te bekomen van het nadeel voortvloeiende uit het accidenteel overlijden van haar man, overkomen op 19 Januari 1946, naar beweerd wordt door de daad van

een lid van de Amerikaanse Strijdkrachten, en dit, niettegenstaande de verweerster, tot vergoeding van hetzelfde nadeel reeds pensioenen of toelagen, voorzien door de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen genoot en die forfaitaire vergoeding de toekenning uitsluit, voor hetzelfde schadelijk feit, van alle andere vergoedingen om de toepassing van de hand te wijzen van artikel 1, alinea 3 van gezegde samengeschakelde wetten, waarbij die uitsluiting wordt voorgeschreven verkeerd heeft geoordeeld, enerzijds, dat de thans door de verweerster gevorderde vergoeding niet ten laste van de Belgische Staat zou vallen, die slechts een verbintenis zou uitvoeren van de Amerikaanse Regering met door deze laatste te zijner beschikking gestelde fondsen met de precieze bestemming de slachtoffers schadeloos te stellen voor zekere foutieve feiten van de leden van de strijdkrachten der Verenigde Staten, en, anderzijds, dat de toepassing in de zaak van artikel 1, alinea 3, hierboven aangeduid, de verbintenissen zou ontzenuwen door de Belgische Staat op zich genomen jegens de Amerikaanse Regering namelijk sub B (1) C) van het akkoord der afrekening « Lend-Lease » van 24 September 1946, wat zelfs juist, de beslissing niet wettelijk kan rechtvaardigen.

Overwegende dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en van Noord-Ierland, namelijk bij overeenkomsten met de Belgische Regering op 9 Mei 1945 en 26 Juni 1945 getekend, hun verplichting erkend hebbende de personen volkomen schadeloos te stellen, die slachtoffer waren van schadelijke daden gesteld door hun agenten en bijzonderlijk door de leden hunner strijdkrachten, die zich op Belgisch grondgebied bevonden, de zorg om deze uit de handelingen van die leden ontstane schuldvorderingen te vereffenen, eerst aan door deze Staten ingerichte militaire commissies overgelaten werd;

Dat door de last om de door de Verenigde Staten van Noord-Amerika en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland verschuldigde vergoedingen te regelen, daarna, door de besluitwetten van 31 December 1945 (gewijzigd bij de besluitwetten van 4 en 5 September 1946) en 17 Januari 1947, aan de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening werd toevertrouwd;

Dat deze laatste instelling hoewel door de Belgische Staat ingericht, desniettemin verplichtingen heeft overgenomen die, niet in zijn hoofde, doch wel in hoofde van de geallieerde Staten ontstaan waren.

Dat noch uit de tekst noch uit de voorbereidende werkzaamheden der wetten van 26 Augustus 1947 en 10 Augustus 1948, samengeordend bij Koninklijk Besluit van 5 October 1948, blijkt dat de Belgische wetgever zijn onderdanen, al waren zij leden van het Belgische leger, heeft willen beroven van volledige schadeloosstelling waarop zij ten laste van de Amerikaanse en Britse Staten aanspraak konden maken en waarvan de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening, krachtens voormelde beschikkingen, in plaats van deze Staten, schuldenaars, de betaling verzekerde;

Dat het middel naar recht faalt;

Om deze redenen:

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

NOOT: Zie in dit nummer het arrest van het Hof van Beroep te Brussel d.d. 30 April 1953, waartegen de eis in cassatie bij bovenstaand arrest van het Hof van Verbreking is verworpen.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

5e Kamer. — 30 April 1953.

Voorzitter : M. Delvaux.

Raadsheren : M.M. Michielsens en Schilling.

Advocaat-Generaal : Mr Baron Van den Brande de Reeth.

Advocaten : Mrs Mertens de Wilmars en Van Hecke.

Vergoeding van de door de Amerikaanse strijdkrachten veroorzaakte schade. — Verplichting krachtens de Lend-Lease accoorden tot betaling van de schadevergoeding door de O. M. A. — Bijeenvoeging van deze vergoeding en van een pensioen krachtens de wet op de vergoedingspensioenen.

De Lend-Lease accoorden, op 24 September 1946 tussen de Verenigde Staten en België gesloten, verplichten de Belgische Staat tot vergoeding van de schade, door leden der Amerikaanse strijdkrachten veroorzaakt.

De schadeloosstelling van het slachtoffer geschiedt door de O. M. A. tot kwijting van de schuld van een derde, nl. van de Amerikaanse Regering, met gelden, door deze Regering ter beschikking gesteld van de Belgische met het doel de slachtoffers schadeloos te stellen.

De Belgische Staat, die krachtens de wet op de vergoedingspensioenen aan de weduwe van het slachtoffer een pensioen uitkeert, mag zich op het « forfaitair » karakter van dit pensioen niet beroepen om volledige schadeloosstelling door de O. M. A. te weigeren.

Verbeeck t/ Dienst voor Onderlinge Hulpverlening (O. M. A.) in vereffening.

Gezien de stukken des gedings onder meer de uitgifte van het vonnis op tegenspraak tussen partijen door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel op 21 Januari 1952 gewezen, alsmede de geregistreerde akte van beroep op 8 April 1952 betekend.

Overwegende dat het beroep regelmatig naar vorm en te bekwamer tijd werd ingesteld;

Overwegende dat de eis ertoe strekt de Dienst voor Onderlinge Hulpverlening verder te noemen O. M. A. oorspronkelijke verweerster, thans geïntimeerde, te veroordelen om aan Joanna Verbeeck, Wwe Richard Van Antwerpen, oorspronkelijke eiseres, thans appellante te betalen ten titel van vergoeding voor materiële schade de som van 612.272,50 frank in hoofdsom en voor morele schade 185.000 frank, schade die opgelopen werd naar aanleiding van een verkeersongeval ten gevolge waarvan Richard Van Antwerpen, oorlogsvrijwilliger in bevolen dienst overleden is, verkeersongeval dat te Wilrijk bij Antwerpen op 19 Januari 1946 door een lid van de Amerikaanse strijdkrachten veroorzaakt werd;

Overwegende dat het Bestuur der Militaire Pensioenen aan appellante een pensioen toekende overeenkomstig de beschikkingen van het Besluit van de Regent van 5 October 1948, waarbij de wetten van 26 Augustus 1947 en 10 Augustus 1948 op de vergoedingspensioenen samengeordend werden;

Overwegende dat appellante een tweede aanvraag wegens de schade door hetzelfde verkeersongeval toegebracht inleide dit maal tegen geïntimeerde de O. M. A.;

Overwegende dat geïntimeerde, rechtsinstelling dewelke van de Staat afhangt, deze aanvraag afwees, oordelende dat artikel 1 der wet van 26 Augustus 1947

aan de Staat niet toeliet tweemaal schadevergoeding voor aanleiding van hetzelfde feit te betalen.

Dat de eerste rechter zich met deze opvatting verenigde en de eis ongegrond verklaarde;

Overwegende dat het verschil dat partijen verdeeld houdt over de verklaring loopt van evengenoemd artikel 1 lid 4 luidende als volgt : « al de krachtens deze wet verleende pensioenen en toelagen zijn een forfaitaire vergoeding waardoor de toekenning van om het even welke andere vergoeding voor hetzelfde schadelijk feit uitgesloten wordt. Deze bepaling dekt de verantwoordelijkheid van het staatsorgaan, materiële verwekker van het ongeval dat aanleiding gegeven heeft tot een toekenning van het invaliditeitspensioen ».

Overwegende dat de geïntimeerde aanvoert dat de wet aldus de cumulatie heeft willen uitsluiten van het vergoedingspensioen met elke andere schadevergoeding ten laste van de Staat; dat deze uitsluiting geldt, onverschillig of de fout die aanleiding tot de schade gegeven heeft door een orgaan van de Staat gepleegd werd of door een derde ten deze een lid der Amerikaanse strijdkrachten waarvoor de Staat zich contractueel of wettelijk aansprakelijk heeft gesteld; dat de bedoeling van de wetgever immers geweest is de betaling uit te sluiten van elke andere vergoeding op welke grondslag ook, die haar oorzaak in het ongeval vindt en die tevens ten laste van de Schatkist valt;

Overwegende dat om de gegrondheid van dit middel te beoordelen de omstandigheden behoren onderzocht te worden in de welke de Staat die de O. M. A. met de afhandeling dezer zaak gelastte, op zich nam de schadeposten te regelen, die door leden van de Amerikaanse strijdkrachten veroorzaakt werden en die normaal door de Amerikaanse Staat hadden moeten gedekt worden;

Overwegende dat krachtens het akkoord der afrekening « Lend Lease » van 24 September 1946, tussen de Regering der Verenigde Staten van Noord-Amerika en de Belgische Regering de Belgische Regering op zich nam, Sub letter B (1) de aanvragen tot vergoeding tegen de Verenigde Staten te behandelen, onder meer sub B (1) C, de aanvragen voortvloeiend uit daden of verzuim van leden der strijdkrachten der Verenigde Staten, welke zich in België voordeden tussen d.d. 3 September 1939 en 1 Juli 1946;

Dat onder letter B (2) de verbintenissen die door de Belgische Regering in verband met deze aanvragen overgenomen werden op vijf miljoen dollar, met uitsluiting van alle verdere wijziging of aanpassing geschat werden;

Dat dit bedrag aan de Belgische Regering door levering van surplus oorlogsmateriaal betaald werd;

Overwegende dat deze schikkingen in het licht behoren verklaard te worden van het verslag aan de Regent de Besluitwet van 31 December 1945 voorafgaande, houdende inrichting van de rechtspleging inzake aanvragen tot vergoeding uit hoofde van bepaalde schade veroorzaakt door de Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel geplaatste geallieerde strijdkrachten verslag waarin te lezen is :

« Inderdaad, de Amerikaanse en de Britse Regeringen verlangen de Burgerlijke verantwoordelijkheid van de door leden van hun strijdkrachten bedreven handelingen te dragen en de slachtoffers volkomen schadeloos te stellen »;

Overwegende dat het akkoord van 24 September 1946 ongetwijfeld aan de Belgische Staat oplegde de slachtoffers van ongevallen door de leden van de Amerikaanse strijdkrachten veroorzaakt in dezelfde geest van volledige schadeloosstelling te behandelen;

Overwegende dat de besluitwet van 11 Januari 1947 tot inrichting van de rechtspleging inzake aanvragen om vergoeding uit hoofde van schade door Amerikaanse, Britse of onder Brits bevel geplaatste strijdkrachten na de periode van Onderlinge Hulp aldus overweegt, na aanleiding onder meer van voormeld akkoord van 24 September 1946 en evengenoemde besluitwet van 31 December 1945, dat het noodwendig is de beschikkingen van deze besluitwet aan het akkoord toe te passen; dat opmerking verdient dat, zoals hoger aangestipt, aan deze besluitwet ten grondslag ligt het verlangen van de Amerikaanse en Britse regeringen om de slachtoffers volledig schadeloos te stellen;

Overwegende dat geïntimeerde niet betwist dat appellante in principe gerechtigd is bij toepassing van evengenoemde besluitwet van 11 Januari 1947 schade-loosstelling langs haar haar te vorderen;

Dat waar geïntimeerde de toepassing van artikel 1 der wet van 26 Augustus 1947 vordert, zij uit het oog verliest dat deze toepassing de verplichtingen die de Staat krachtens het akkoord van 24 September 1946 op zich nam volledig uit zou schakelen; dat zij overigens van de stelling uitgaat dat de vergoeding door appellante gevorderd, ten laste van de Staat valt, hetgeen met de werkelijkheid niet strookt, aangezien de betaling gedaan wordt ter uitdoving van een schuld van een derde, de Amerikaanse Regering met geld (vijf miljoen dollar) voortkomende van de Amerikaanse Regering ter hand van de Belgische Regering gesteld met het bepaald doel slachtoffers schadeloos te stellen;

Dat de wet van 26 Augustus 1947 voorzeker niet beoogde aan de Staat toe te laten profijt ten nadele der slachtoffers uit het feit te trekken dat de Amerikaanse Regering de voorkeur er aan gaf de Belgische Staat te gelasten in haar naam de slachtoffers te vergoeden eerder dan rechtstreeks tussen te komen;

Overwegende verder, dat langs de ene kant de juridische grondslag van de wet van 26 Augustus 1947 te vinden is in het verlangen van de Staat om zich van een morele plicht van nationale solidariteit te kwijten, ten opzichte van diegene die gedurende de oorlog en de naoorlogse periode, lichamelijk geleden hebben in het vervullen van hun militaire of burgerlijke plicht;

Dat langs de andere kant het akkoord van 24 September 1946 en de besluitwet van 11 Januari 1947 tot juridische grondslag hebben de burgerlijke aansprakelijkheid van de Amerikaanse regering te regelen, dat deze grondslag niets gemeen heeft met de grondslag der wet van 26 Augustus 1947, derwijze dat, waar de Belgische Staat vrijwillig op zich nam aan de verplichtingen van de Amerikaanse Staat te voldoen, ten opzichte van de slachtoffers van bepaalde daden door leden van de Amerikaanse strijdkrachten gepleegd, het optreden van de Belgische Staat ter vervanging van de Amerikaanse Staat, de juridische grondslag van het oorspronkelijk vergoedingsrecht van appellante tegen de Amerikaanse op generlei wijze heeft kunnen wijzigen;

Overwegende dat de wet van 26 Augustus 1947 mitsdien aan de rechten van appellante geen afbreuk vermag te doen;

Dat het bestreden vonnis derhalve niet in stand kan worden gehouden, zijnde appellant ermede bezwaard;

Dat waar aldus de Amerikaanse Staat aansprakelijk kon gesteld worden, de Belgische Staat die zijn verplichtingen overnam insgelijks tot schadevergoeding gehouden is;

Ten aanzien der schade :

Overwegende dat het basisloon van het slachtoffer

door appellante op 55.165 fr. per jaar bepaald werd, volgens een berekening op nauwkeurige gegevens gedaan en met inachtneming van de omstandigheid dat het slachtoffer beroepsmilitair was; dat deze gegevens en het voorgesteld bedrag door de verzoeningsdienst van geïntimeerde aanvaard werd;

Overwegende dat beide partijen in haar besluiten de vermoedelijke overleving op 34 jaar, het eigen onderhoud op 40 %, de rentevoet op 4 % met vermenigvuldiger 18.411 bepalen.

Dat de berekening aldus geschiedt : $55.165 \times 60 : 100 = 33.090$ (en niet 33.079) $\times 18.411 = 609.395,70$ frank bedrag door appellante op 605.385 fr. herleid;

Overwegende dat de volgende posten, door bescheiden gestaafd, aan appellante toekomen en wel tot 5.400 fr., bedrag door geïntimeerde in haar besluiten voorgesteld, voor overbrenging van het lijk naar Schoten, Kerkdienst en begrafeniskosten;

Overwegende dat voor materiële schade dienvolgens 610.785 frank verschuldigd zijn;

Overwegende dat geïntimeerde wat betreft de zedelijke schade, aanbiedt 10.000 frank te betalen voor de schade ex haerede, pijn en smart van het slachtoffer, waar 35.000 frank gevorderd worden, 50.000 frank voor de zedelijke schade van de weduwe, waar 100.000 frank gevorderd werden, en 20.000 frank voor de zedelijke schade van het kind, waar 50.000 frank gevorderd werden;

Overwegende dat de schade ex aequo et bono op de volgende sommen wordt beraamd :

Schade ex haerede	op 10.000 frank;
Schade voor de weduwe	op 75.000 frank;
Schade voor het kind	op 25.000 frank;

Overwegende dat geïntimeerde de mening oppert dat het aan het minderjarige kind Bernard Victor François Van Antwerpen toekomende deel, bij toepassing van artikel 13 der besluitwet van 31 December 1945, door artikel 5 van het Besluit van de Regent van 5 September 1946 gewijzigd, moet gestort worden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas tot op het ogenblik waarop het kind de leeftijd van dertig jaar zal hebben bereikt;

Overwegende dat appellante te vergeefs aanvoert dat deze beschikkingen ten deze niet toepasselijk zouden zijn; dat zij immers uit het oog verliest dat de wet melding maakt niet van slachtoffer, doch van begunstigten van een vergoeding;

Overwegende dat appellante verder aanvoert dat zij, als zijnde thans tot de verplichting van onderhoud van het kind gehouden, gerechtigd is om de volledige schadevergoeding voor gemis aan loon in haar eigen naam te vorderen;

dat zij echter over het hoofd ziet dat in hoofdorde het kind aanspraak vermag te maken op betaling door de voor de gevolgen van het ongeval aansprakelijke persoon van de schade die het geleden heeft, met name het uitblijven van dat gedeelte van het loon, door de vader aan het onderhoud van het kind besteed; dat de verplichting om het kind te onderhouden slechts op de moeder zal drukken, ingeval het door geïntimeerde betaalde kapitaal ontoereikend zou zijn;

Overwegende dat Bernard Van Antwerpen geboren zijnde op 20 October 1941, op het tijdstip van het ongeval d.d. 19 Januari 1946 4 jaar oud was; dat mag aangenomen worden dat hij ten laste van de vader tot de leeftijd van 18 jaar zou gebleven zijn, aldus gedurende nog 14 jaar;

Dat de vader 55.165 fr. per jaar verdiende waarvan 40 % voor zijn eigen onderhoud en 35 % voor het onderhoud van zijn echtgenote dient afgetrokken te worden derwijze dat de overblijvende 25 % van 55.165

frank = 13.791,25 frank het deel van het kind uitmaken dat met rentevoet van 4 % de vermenigvuldiger voor: 14 jaar = 10,5631;

Dat aan het kind aldus een kapitaal toekomt van 13.791,25 fr. $\times$ 10,5631 = 145.675,45 fr.;

Om deze redenen :

Het Hof;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord in openbare terechtzitting in zijn groten-deels eensluidend advies Baron Van den Brande de Reeth, Advocaat-Generaal;

Verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond;

Doet het bestreden vonnis derhalve te niet;

Wijzigende, verklaart de eis ontvankelijk en gegrond en er op recht doende veroordeelt geïntimeerde om aan appellante te betalen zowel in haar eigen naam als in hoedanigheid van moeder en voogdes van het minderjarige kind Benard Victor François Van Antwerpen, 605.385 fr. + 5.400 fr. + 10.000 fr. + 75.000 fr. + 25.000 fr. = 625.775 fr. met de vergoedende intresten met ingang van 19 Januari 1946, datum van het ongeval, en de gerechtelijke intresten met ingang van 8 Juni 1951;

Zegt echter dat van dit bedrag het gedeelte aan het kind toekomende, 145.678,45 frank + 25.000 frank = 170.678,45 frank alsmede het aandeel van het kind in de schade groot 10.000 frank ex-haerede toegekend met de vergoedende en de gerechtelijke intresten zullen afgetrokken worden en ter benaarsiging van geïntimeerde de O.M.A. op de Algemene Spaar- en Lijfrentkas gestort worden, overeenkomstig artikel 13 van de besluitwet van 31 December 1945 en artikel 5 van het besluit van de Regent van 4 September 1946 en wel op een boekje op naam van Bernard Victor François Van Antwerpen; veroordeelt geïntimeerde tot al de kosten, zo van eerste aanleg als van beroep.

NOOT. — Zie in dit nummer het cassatie-arrest van 7 October 1954, waarbij de voorziening tegen bovenstaand arrest is verworpen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer — 24 November 1954.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en Gerniers.

Advocaat-Generaal : Mr. Matthijs.

Advocaten : Mrs Delvoye en De Gryse.

Boedelscheiding. — Vordering tot vernietiging ter zake van benadeling van meer dan een vierde. — Betrekkelijke nietigheid. — Bevestiging der akte van boedelscheiding.

De in art. 887, lid 2, B.W. bedoelde nietigheid is een betrekkelijke, zodat zij door bevestiging kan gedekt worden.

De erfgenamen, die hun mede-erfgenamen bij deurwaarders-exploot hebben aangemaand tot betaling van een bepaald bedrag ingevolge de thans door hen wegens benadeling van meer dan een vierde bestreden akte-verdeling, hebben daardoor op ondubbelzinnige wijze die akte stilzwijgend bevestigd.

Pauwels en cs. t/ Pauwels en cs.

Overwegende dat het beroep regelmatig en tijdig ingesteld werd;

Nopens de ontvankelijkheid van de beroepsgrieven :

Overwegende dat waar de thans op grond van artikel 791 B.W. gevorderde nietigverklaring van de betwiste akte, zowel in de beweegredenen als in het beschikkend gedeelte van de inleidende dagvaarding uitdrukkelijk voorzien werd, er wat deze grief betreft geen sprake kan zijn van nieuwe eis;

Overwegende dat, wat de tweede beroepsgrief betreft, er dient rekening gehouden met het feit, dat de oorspronkelijke eis niet alleen de nietigverklaring van de betwiste akte, maar ook en voornamelijk een nieuwe vereffening en verdeling van de bedoelde onverdeeldheid tot voorwerp heeft; dat waar deze laatste vordering het bepalen van de te verdelen algemeenschap en het vaststellen van het aan ieder der deelhebbers toekomend aandeel tot voorwerp heeft, zij noodzakelijk al de eisen en verweermiddelen bevat, die de omvang van deze algemeenschap of de rechten der deelhebbers kunnen beïnvloeden;

dat derhalve de grief gesteund op artikel 887 lid 2 van het B. W. in de oorspronkelijke eis impliciet begrepen zijnde, eveneens geen nieuwe eis uitmaakt; des te meer daar appellanten reeds vóór de eerste rechter de nietigverklaring van de betwiste akte, als ascendentenverdeling, ook wegens benadeling van meer dan $\frac{1}{4}$, gevorderd hadden;

Ten gronde :

Overwegende nochtans dat de betwiste akten geen toekomstige nalatenschap tot voorwerp hebben; dat er hier twee opeenvolgende rechtshandelingen tussenkwamen, namelijk eerst de akte-schenking die enkel tegenwoordige goederen van de vader behelsde, en naderhand de akte-verdeling die enerzijds goederen van de vader die het voorwerp van de voorafgaande schenking uitgemaakt hadden;

dat de door appellanten ingeroepen bepaling van de akte-verdeling, waarbij verklaard wordt dat de kinderen ook de toekomende nalatenschap van hun vader vereffend en verdeeld hebben, niet in de letterlijke zin der bewoordingen dient opgevat, wanneer deze, zoals het hierboven uiteengezet werd, niet overeenstemt met hetgeen werkelijk tussen partijen is geschied;

Overwegende dat de tweede ingeroepen nietigheid (art. 887, lid 2, B.W.) betrekkelijk is en derhalve door bevestiging kan gedekt worden;

dat waar appellanten enkele maanden vóór het instellen van het huidig geding, bij deurwaarders-exploot dd. 23 Mei 1947 de geïntimeerden Pauwels Marie en haar echtgenoot Jozef Vinckier aangemaand hebben tot betaling ener som van 80.000 frank ingevolge de akte-verdeling dd. 29 Juli 1930, zij aldus op ondubbelzinnige wijze de betwiste akte stilzwijgend en met volle kennis van zaken bevestigd hebben;

dat waar appellanten bij deurwaardersexploot dd. 23 Mei 1947 de uitvoering van de akte-verdeling dd. 29 Juli 1930, vervolgden, het aldaar uitgedrukt voorbehoud zeker niet de nietigheid van dezelfde akte betrof;

Om die redenen :

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935,

Het Hof,

Gehoord het eensluidend advies van de heer Advocaat-generaal Matthijs, alle andere besluiten als ongegrond verwerpend, ontvangt het beroep; verklaart het ongegrond; bevestigt het vonnis a quo in al zijn bestreden beschikkingen;

Veroordeelt appellanten tot de kosten van deze aanleg;

Beveelt de afscheiding der kosten op het hoger beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 10 Januari 1955.

Voorzitter : M. De Preter.

Advocaten : Mrs L. Schöller en P. Pollet.

Sociaal recht. — Gezinsvergoedingen. — Begrip « eenzelfde beroepsbedrijvigheid » in artikel 362 K.B. van 22 December 1938.

Artikel 362 van het K.B. van 22 December 1938 heeft generlei beperkende bepaling van het begrip « eenzelfde beroepsactiviteit ». De wetgever sluit uit het toepassingsgebied van het K.B. van 22 December 1938 de personen uit, die eensdeels als onbezoldigd werkgever en anderdeels als bezoldigd werknemer optreden binnen het raam van dezelfde bedrijvigheid, en onderwerpt ze aan een getemperd regime krachtens de wet van 4 Augustus 1939, in dier voege dat zij ten opzichte van deze laatste geen verplichtingen moeten nakomen, doch ook geen aanspraak kunnen maken op de vergoedingen ingevolge deze wet.

Om art. 362 van het K.B. van 22 December 1938 te kunnen inroepen dient de betrokkene alleen te bewijzen, dat hij zowel als werkgever als in zijn hoedanigheid van bezoldigd werknemer éénzelfde bedrijfsbedrijvigheid uitoefent. Als éénzelfde bedrijfsbedrijvigheid moet gelden die activiteit, welke krachtens de arbeids- of bediendenovereenkomst door de betrokkene uitgeoefend wordt en welke hem er toe brengt in functie daarvan zekere taken te vervullen, welke als onbezoldigd dienen te worden beschouwd en om zo te zeggen, zij het in een andere vorm als de voortzetting van zijn bezoldigde activiteit zijn.

Verbruggen t/ Onderlinge Mij van Gezinsvergoedingen.

Gezien de stukken van het geding o.m. :

1° het in regelmatige vorm voorgebrachte vonnis, waartegen beroep, verleend door de heer Vrederechter van het Kanton Berchem-Antwerpen, in datum van 17 November 1953;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het ingestelde beroep niet betwist wordt en hetzelfde trouwens, naar vorm en tijd, regelmatig blijkt;

Overwegende dat appelland de zienswijze van de eerste Rechter bestrijdt, waar deze in het hem onderworpen geval naliet toepassing te maken van artikel 33 van het K.B. van 7 September 1946 of artikel 362 van het K.B. van 22 December 1938;

Overwegende dat de eerste Rechter appelland, welke als bezoldigde directeur van de Vennootschap Brouwerijen « De Populieren », onder het beheer staat van de wet van 4 Augustus 1930, en in zijn hoedanigheid van beheerder van genoemde Vennootschap, alsook en bijzonder van deze genaamd : « Les Brasseurs Anversois », « Marsbronnen », « Brouwerij Raeymaeckers-Gevers », « Artes » en « Société Centrale Immobilière » onderworpen is aan art. 23 van het Koninklijk Besluit van 22 December 1938; als door beide Besluiten gebonden aanzag;

Overwegende dat hij te dien einde aannam, dat de beroepsbedrijvigheid van appelland, enerzijds ontwikkeld als directeur van de brouwerij « De Populieren » en anderzijds als beheerder of commissaris van die andere opgesomde vennootschappen, niet dezelfde was;

Overwegende dat er hier mag op gewezen worden dat appelland als beroepsactiviteit kent; de verhoudin-

gen met de café-uitbaters; de verhuring van eigendommen; de verkoop van bieren in de verschillende verbruiksgelegenheden; en al hetgeen de bierschenkerij aangaat; en dat geïntimeerde dit niet betwist, noch een andere beroepsactiviteit aan appelland weet toe te schrijven;

Overwegende dat het betwiste artikel 362 hierboven aangehaald, niet de minste restrictieve omschrijving geeft van het begrip « éénzelfde beroepsactiviteit »;

Dat dit artikel enkel ondubbelzinnig bepaalt dat « zekere lieden, die omwille van hun bedrijvigheid en in het beroepsraam ervan enerzijds optreden als werkgever of onbezoldigde, en anderzijds als bezoldigde werknemer, niet tweemaal in aanmerking dienen genomen voor zekere sociale verplichtingen;

Dat de wetgever dan ook die personen, in zoverre die bedrijvigheid hun beroepsbedrijvigheid weze en ze dezelfde zijn in beide gevallen, uit het toepassingsveld sluit van het Koninklijk Besluit van 22 December 1938, en ze aan een getemperd regime der wet van 4 Augustus 1930 onderwerpt, derwijze dat zij ten opzichte van deze laatste geen verplichtingen na te komen hebben, doch ook geen aanspraak mogen maken op de vergoedingen door deze voorzien;

Overwegende bijgevolg dat, om artikel 362 van het Koninklijk Besluit van 22 December 1938 te kunnen inroepen, betrokkene te bewijzen heeft dat hij éénzelfde beroepsbedrijvigheid ontwikkelt, zowel als werkgever of onbezoldigde, als in zijn hoedanigheid van bezoldigde werknemer;

Overwegende dat als zelfde beroepsbedrijvigheid gelden moet, die activiteit, welke omwille van de arbeids- of bediendenovereenkomst door de betrokkene gepresteerd wordt, en die hem ertoe brengt, in functie hiervan, zekere ambten te vervullen, welke als onbezoldigd aangezien te zijn, en die omzeggens, doch in een andere vorm, de voortzetting zijn van zijn bezoldigde activiteit;

Overwegende dat in casu, appelland aantoonde bezoldigd directeur te zijn van de vennootschap Brouwerijen « De Populieren » en theoretisch onbezoldigd commissaris van de Brouwerij « La Chasse Royale », terwijl hij bovendien, eveneens theoretisch onbezoldigd beheerder is van « Les Brasseries Anversoises », « Marsbronnen », « Brouwerij Raeymaeckers-Gevers », « Artes » en « Société Centrale Immobilière »;

Overwegende dat een in- en overzicht van de maatschappelijke activiteit en van de samenstelling van hun beheerraad, uitwijst dat deze vennootschappen rond de hoofdactiviteit van de Brouwerijen « De Populieren » werkzaam zijn, en met haar zulk innig verband hebben, dat ze slechts in functie hiervan bestaan en dat zelfs hun zetel, zoniet hun dagelijks beheer, gevestigd zijn aan het adres van eerstgenoemde Brouwerij « De Populieren »;

Dat het dan ook voor de hand ligt dat al de posten bekleed door appelland in deze vennootschappen, hem toegewezen werden, ten aanzien van zijn bestuurderschap van de Brouwerij « De Populieren », of precies om reden van die bezoldigde beroepsactiviteit, die voortgezet en doorgevoerd wordt in die andere vennootschappen;

Overwegende dat het a contrario uitgesloten blijkt dat appelland in bovenvermelde vennootschappen tot samenhangende en verknochte functies geroepen werd, die werkelijk vreemd zouden zijn aan degene, welke hij als bezoldigde bekleedt bij de Brouwerij « De Populieren »;

Overwegende dat geïntimeerde het tegenbewijs niet levert van deze gegevens;

Overwegende dienvolgens dat appelland inderdaad

in de omstandigheden vertoeft, voorzien door artikel 362 van het Koninklijk Besluit van 22 December 1938 en hij dan ook niet onderworpen is aan dit Koninklijk Besluit, zodat de eerste Rechter ten onrechte de hoofdeis van geïntimeerde inwilligde, en de tegeneis van appellant afwees;

Om deze redenen,

De Rechtbank,
Rechtsdoende in hoger beroep en op tegenspraak;
Alle verdere en strijdige besluiten van de hand wijzende;
Na erover beraadslaagd te hebben;
Verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond;
Doet het vonnis a quo te niet, en opnieuw beslissend en doende wat de eerste Rechter had moeten doen, verklaart de oorspronkelijke eis ontvankelijk in de vorm, doch ongegrond;
Verklaart daarentegen de gestelde wedereis ontvankelijk en gegrond;
Veroordeelt dienvolgens geïntimeerde om aan appellant terug te betalen de som van 3.905 frank met de rechterlijke intresten;
Verwijst geïntimeerde tot de kosten van beide aanslagen.

NOOT : Het bij bovenstaand vonnis vernietigde vonnis van de Vrederechter te Berchem dd. 17 November 1953 is verschenen in het R. W. 1953-1954, 1166 met noot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

1e Kamer. — 19 Januari 1955.

Voorzitter : M. Meulemans.
Rechters : M.M. Boeyé en Helleputte.
Advocaten : Mrs Pierlet en Goffin.

1. Gemeente. — Het college van burgemeester en schepenen is bevoegd tot het instellen van hoger beroep zonder voorafgaande machtiging van de gemeenteraad.
 2. Rijksmaatschappelijke Zekerheid. — Verjaring van de burgerlijke vordering van de R. M. Z. — Aanvang van de verjaringstermijn. — In casu geen schorsing van de verjaring.
1. Het college van burgemeester en schepenen kan zonder voorafgaande bijzondere machtiging van de gemeenteraad hoger beroep instellen, daar het instellen van hoger beroep een daad van bewaring is in de zin van art. 148 Gemeentewet, mits nadien de machtiging van de gemeenteraad wordt overgelegd. Overigens is in het onderhavige geval het hoger beroep niet anders dan de voortzetting van het door de gemeente in eerste aanleg gevoerde verweer; krachtens voormeld art. 148 Gemeentewet behoeft het college van burgemeester en schepenen de voorafgaande machtiging van de gemeenteraad niet te vragen voor het voeren van verweer.
2. De verjaring der strafvordering en die van de burgerlijke rechtsvordering van de R.M.Z. zijn geheel onafhankelijk van elkaar. De verjaringstermijn van de burgerlijke vordering begint te lopen op het ogenblik, waarop de bijdragen verschuldigd waren, afgezien van het feit dat door de onderworpenen al dan niet een voorafgaande verklaring is gedaan. Hetzelfde geldt ook, wanneer de onderworpenen zoals in het onderhavige geval, een onjuiste aangifte heeft

gedaan. De laat geschiede vaststelling van de onjuistheid in de aangifte is geen geval van overmacht, dat van aard zijn zou de verjaring te schorsen.

Gemeente Outgaarden t/ R. M. Z.

Gezien de processtukken, waaronder het vonnis, in uitvoerbare uitgifte voorgelegd, op 8 Februari 1954 tegensprekelijk tussen partijen uitgesproken door de heer Vrederechter van het kanton Tienen, tijdig en regelmatig bestreden op 23 Maart 1954 door de akte van beroep van deurwaarder A. De Coen, deurwaarder in verblijf te Brussel;

Overwegende dat door het bestreden vonnis de beroepster, oorspronkelijke verweerster, veroordeeld werd om te betalen aan beroepene, oorspronkelijke aanlegster, de som van 60.256 fr. met de verwijsinteressen aan 5 % 's jaars vanaf 18 November 1952 tot volledige betaling, wegens bijdragen voor maatschappelijke zekerheid, wettelijke bijslagen, verwijsinteressen aan 5 %, ingevolge van ambtswege opgestelde aangiften voor het bezigen tijdens de jaren 1945 tot en met het tweede kwartaal 1951 van een tijdelijke werkmán, met name Jaubin;

I. Ontvankelijkheid van het beroep :

Overwegende dat beroepene beweert dat het beroep niet ontvankelijk is omdat het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Outgaarden beroep zou hebben aangetekend zonder daartoe speciaal gemachtigd te zijn geworden door de gemeenteraad;

Overwegende echter dat luidens artikel 148 van de Gemeentewet, het College van Burgemeester en Schepenen, alle daden van bewaring mag stellen zonder voorafgaande machtiging van de gemeenteraad; dat onder deze akten dient te worden begrepen het aantekenen van beroep mits nadien de machtiging van de gemeenteraad voor te leggen (Les Nouvelles, blz. 558, n° 1089);

Overwegende dat de gemeenteraad van Outgaarden in zijn beraadslaging van 10 November 1954, waarvan een uittreksel wordt voorgelegd, de toelating tot het huidig beroep heeft verleend; dat deze toelating de goedkeuring is van het beroep te bewaren titel door het College van Burgemeester en Schepenen aangetekend, en mocht verleend worden tot de sluiting van de debatten;

Overwegende trouwens dat het huidig beroep niets anders is dan de voortzetting van het verweer van de gemeente in de vordering tegen haar ingeleid, en het College van Burgemeester en Schepenen krachtens voormeld artikel 148 voor dit verweer de voorafgaande toelating van de gemeenteraad niet hoefde te vragen;

Overwegende dat het beroep dus wel ontvankelijk is;

II. Grond van de zaak :

Overwegende dat de volgende feiten aanleiding gaven tot het huidig geschil : de gemeente Outgaarden gaf in 1945 de genaamde Jaubin H., aan de R.M.Z. aan als « vast » gemeentewerkman en betaalde aan beroepene geen bijdragen vermits de bijdragen voor een « vast » gemeentewerkman moeten betaald worden aan de Omslagkas voor gemeentelijke pensioenen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken; daar het personeelskader der gemeente Outgaarden echter geen betrekking van vast gemeentewerkman voorziet, werd deze benoeming op 3 April 1952 door de heer Gouverneur der Provincie Brabant geschorst; deze schorsing werd op 9 April 1952 door de Bestendige Deputatie

gehandhaafd en de benoeming van Jaubin werd op 23 April 1952 door de gemeenteraad van beroepster ingetrokken; de onjuistheid van de aangifte van beroepster werd door een controleur van beroepene vastgesteld op 18 Juni 1952; beroepene vorderde dan de betalingen voor deze werkman vanaf 1945;

Overwegende dat beroepster beweert dat de eerste rechter de vordering van beroepene had moeten verjaard verklaren voor de jaren 1945, 1946, 1947, 1948 en 1949, op grond van artikel 12 van de besluitwet van 28 December 1944, gewijzigd door de Besluitwet van 6 September 1946, artikel 2;

Overwegende dat beroepster zich steunt op het arrest van Cassatie, eerste kamer, van 16 Januari 1954, waaruit het blijkt dat de termijn van drie jaren voorzien in de wetgeving op de R.M.Z. een gewone verjaringstermijn is, onderworpen aan de gewone regelen van stuiting voorzien door het Burgerlijk Wetboek; dat beroepster tevens voorhoudt dat terzake geen reden van stuiting toepasselijk is;

Overwegende dat beroepene daarentegen aanvoert dat de verjaringstermijn terzake geschorst was tot op 9 April 1952, datum van de beslissing van de Bestendige Deputatie en dit om reden dat zij niet handelend kon optreden zolang Jaubin als « vast » werkman moest worden aangezien;

Overwegende dat het dus terzake dient te worden onderzocht wanneer de verjaringstermijn is beginnen te lopen, en of er ja dan neen redenen van stuiting of onderbreking der verjaring aanwezig zijn;

Overwegende dat de redenering van de eerste rechter volgens dewelke beroepster een misdrijf met voortdurend karakter heeft gepleegd, en de driejarige verjaring slechts begint te lopen vanaf het ogenblik dat het verzuim ontdekt wordt en een einde neemt of het werkcontract een einde neemt, niet kan worden weerhouden;

Overwegende immers dat het uit het voormeld arrest van Cassatie blijkt dat de verjaring der publieke vordering en die der burgerlijke vordering van de R.M.Z. gans onafhankelijk zijn van elkaar;

Overwegende veeleer dat met zekere rechtspraak (namelijk Burgerlijke Rechtbank Brussel, 13 November 1952, J. T. 4016, 1954) dient te worden aangenomen op burgerlijk gebied, dat de verjaringstermijn begint te lopen op het ogenblik waarop de bijdragen verschuldigd waren, en dit afgezien van het feit dat door de onderworpenen een voorafgaande verklaring al dan niet werd gedaan; dat dezelfde redenering dan ook geldt wanneer de onderworpenen, zoals in casu, een onjuiste aangifte heeft gedaan;

Overwegende trouwens dat het thans vaststaat dat de werkman Jaubin nooit als « vast » is kunnen aangezien worden; dat het aan beroepene mogelijk was door haar controlediensten te doen nagaan of het personeelskader der gemeente Outgaarden al dan niet een « vast » werkman voorzag en zij de beslissing der provinciale overheden niet diende af te wachten vooraleer haar rechten te doen gelden;

Overwegende derhalve dat de laattijdige vaststelling van de onjuistheid in de aangifte van beroepster dus geen geval van heirkraft is van aard de verjaring te schorsen;

Overwegende dat beroepene eveneens te vergeefs voorhoudt dat de verjaring niet kon lopen krachtens artikel 2257 van het Burgerlijk Wetboek, geen enkel der drie gevallen door dit artikel ter zake aanwezig zijnde;

Overwegende bijgevolg dat bij afwezigheid van elk geval limitatief in de artikelen 2242 en volgende van het Burgerlijk Wetboek opgesomd, voor het niet lopen ener verjaring, de vordering van beroepene voor de

jaren 1945 tot en met 1949 verjaard is, de dagvaarding daterend van 19 Februari 1953;

Overwegende dat beroepster nochtans vergeefs betwist iets verschuldigd te zijn voor het jaar 1950 en het eerste halfjaar 1951;

Overwegende inderdaad dat het uit de bestanddelen der zaak blijkt dat ze gedurende deze periode Jaubin nog in dienst had; dat er dienvolgens aan beroepster toekomt de som van 9.872 fr. voor het jaar 1950 en 2.500 fr. voor het jaar 1951; dat het echter niet behoort beroepster tot de verwijsinteressen aan 5 % op deze sommen te veroordelen, deze interesten in voormelde sommen reeds begrepen zijnde;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Beslissende in aanleg van beroep en op tegenspraak :
Alle andere besluiten verwerpende;

Ontvangt het beroep, zegt het gedeeltelijk gegrond; Doet het betreden vonnis te niet en opnieuw wijzen de en doende wat de eerste rechter had moeten doen :

Zegt de vordering van beroepene wat betreft de jaren 1949 tot en met 1949 verjaard; wijst beroepene af van dit deel van haar eis;

Veroordeelt beroepster om aan aanlegster te betalen wegens bijdragen, bijlagen en verwijsinteressen voor het jaar 1950 en het eerste halfjaar 1951 de som van 12.372 frank, met de wettelijke interesten;

Veroordeelt beroepster tot één vierde en beroepene tot de drie vierden van de kosten, zo van eerste aanleg als van het beroep.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 30 November 1954.

Voorzitter : M. Dirix.

Rechts : M.M. Elewaut en Neirinckx.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaat : Mr De Schrijver.

Koop en verkoop. — Ter levering aangeboden voorwerp niet conform het verkochte. — Koper niet verplicht het te aanvaarden.

Verkoop van een motorrijtuig met beding, dat de verkoper nog een paar weken met de wagen zou mogen rijden; dit beding sluit in dat de koper genoeg moet nemen met de normale sleet, welke dit gebruik aan de wagen mocht veroorzaken, maar hij is niet verplicht tot aanvaarding van de wagen, wanneer deze zich in een niet-conforme toestand bevindt, die niet te wijten is aan dat normale gebruik, doch aan een andere oorzaak.

Het stilzwijgen van de koper op de aanmaningen van de verkoper om de wagen in levering te aanvaarden, mag niet verklaard worden als een accoord omtrent de toestand van de wagen, wanneer de inhoud zelf van bedoelde aanmaningsbrieven wijst op het geschil omtrent de niet-conformiteit, door de koper opgeworpen.

Waar het een tweedehandse wagen betrof, waarvan de koper een « valeur de convenance » hecht, was de noodzakelijkheid van een nieuwe aanvaarding van het voorwerp gelijk te stellen met het voorstellen van een nieuw voorwerp en een nieuwe overeenkomst, welke de koper niet verplicht was aan te gaan.

Garage Sammels en Van Damme
t/ Etabl. Van de Eyckel en Brunt.

Overwegende dat de vordering tot de verbreking strekt ten nadele van verweerders van de verkoop van een personenwagen, merk Chrysler, beschreven in de dagvaarding en tot betaling van een vergoeding van 10.000 fr. als bedrag van de schade die eiseres verklaart te lijden ten gevolge van de niet nakoming door verweerders, van hun verbintenis;

Overwegende dat verweerders erkennen dat zij de wagen gekocht hadden, doch met de voorwaarde dat de verkoper nog een paar weken met de wagen zou mogen rijden;

dat die voorwaarde impliceerde dat verweerders gehouden waren de normale sleet aan te nemen welke de wagen zou ondergaan door dit gebruik gedurende twee weken;

dat zij integendeel zich terecht moet verbonden achten de wagen te aanvaarden, indien hij op het ogenblik van de levering conform was met de staat waarin hij zich bevond op het ogenblik van de aankoop;

Overwegende dat het vaststaat en door eiseres in haar pleitnota toegegeven wordt dat vooraleer de wagen afgeleverd werd, hij een zwaarwichtig mechanisch ongeval opliep, meer bepaald het smelten van een biel, waardoor het vernieuwen van de blok-motor nodig geworden was;

Overwegende dat verweerders aldus terecht beweren dat de zaak, waarvan de levering hun werd aangeboden, niet meer in de staat verkeerde waarin zij zich op het ogenblik van de overeenkomst bevond;

dat zij derhalve niet gehouden waren die zaak in levering te nemen, die niet meer beantwoordde aan de voorwaarden van de verkoop;

Overwegende dat eiseres weliswaar staande houdt dat verweerders zich akkoord zouden verklaard hebben om de nieuwe toestand aan te nemen, doch dat verweerders dit integendeel betwistten en dat eiseres het bewijs van het beweerde akkoord niet levert en zelfs niet aanbiedt;

Overwegende dat eiseres niet gerechtigd is gewag te maken van het feit dat verweerders niet schriftelijk protesteerden tegen haar aanmaningen om de wagen in levering te nemen;

dat het stilzwijgen van verweerders op gezegde aanmaningen niet kan geïnterpreteerd worden als een akkoord nopens de toestand van de wagen, waar de inhoud zelve van de aangehaalde brieven genoegzaam wijst op de betwisting nopens de conformiteit, door verweerders opgeworpen;

dat eiseres inderdaad reeds in haar eerste aanvraag tot in levering nemen, te weten die van 17 Juli 1954, het nodig achtte te verklaren dat de wagen « sinds acht dagen compleet klaar en conform » staat;

dat die ongewone bewoordingen reeds aantonen dat de wagen ten gevolge van herstellingen niet kon geleverd worden op de bedongen termijn die voorzien was rond 7 Juli;

dat die bewoordingen anderdeels allusie maken op de conformiteit, wat alleen te verklaren is indien de kopers bij hun bezoek de wagen niet conform geheten hebben;

Overwegende dat de aanmaningsbrief van 2 Augustus 1954 op dezelfde wijze alleen kan uitgelegd worden indien men aanneemt dat verweerders hun niet accoord zijn hebben geuit, en dat die brief enigszins op de owerpning van verweerders antwoordt, wanneer zij verklaart dat een nieuw blok in de auto werd geplaatst en dat alle nodige volledige herstellingswerken uitgevoerd werden « zodat de auto in betere staat is dan bij deze verkoop »;

Overwegende dat eiseres aan verweerders de in

leveringneming niet kon opdringen van een zaak die zich niet meer in dezelfde staat bevond, onder voorwendsel dat die staat volgens haar beter was dan te voor;

dat zij dienaangaande haar subjectief oordeel aan verweerders niet mag opdringen;

dat verweerders de mening konden toegedaan zijn dat het ongeval een vermoeden stichtte dat de wagen niet zoals het behoorde, behandeld was geweest gedurende de tijd dat hij ter beschikking van de verkoper was gebleven;

dat het ongeval hun vertrouwen in het voorwerp kan hebben doen verdwijnen;

dat waar het een gelegenheidswagen betreft waarvan de koper een « valeur de convenance » hecht, de noodzakelijkheid van een nieuwe agreatie of aanvaarding van het voorwerp gelijk te stellen was met het voorstellen van een nieuw voorwerp en van een nieuw contract waartoe verweerders niet gehouden waren zich te verbinden;

Overwegende dat indien eiseres meende dat verweerders ten onrechte geen vertrouwen meer hadden in de wagen, zij minstens een deskundig onderzoek had dienen uit te lokken en dat zij zich had dienen te onthouden de wagen te verkopen vooraleer dit deskundig onderzoek te hebben bewerkstelligd;

dat gezien de oorspronkelijke niet-conformiteit vaststond, het inderdaad in haar eigen stelling aan eiseres behoorde het bewijs te leveren dat zij de toestand goed gemaakt had;

Om deze redenen :

De Rechtbank, melding makende dat de artikelen 2 en 30 tot 42 der wet van 15 Juni 1935, werden nagelieft;

Verklaart de vordering ontvankelijk doch niet gegrond, dienvolgens wijst ze van de hand en verwijst eiseres in de kosten.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kanton. — 13 Januari 1955.

Rechter : M. Jans.

Advocaten : Mrs Van den Berghe en Verbaet.

Arbeidsongeval. — Berekening van de graad van arbeidsongeschiktheid, die het gevolg is van het ongeval.

De graad van arbeidsongeschiktheid, voortvloeiende uit een arbeidsongeval, dient berekend te worden door vergelijking met de arbeidsonbekwaamheid van het slachtoffer op het ogenblik van het ongeval. De vergoedingen, waarop de wet recht geeft, worden immers berekend op het loon, dat het slachtoffer op dat tijdstip verdiende. Dit loon wordt wettelijk vermoed in verhouding te staan tot zijn arbeidsgeschiktheid.

A. L. t/ N. V., D. V.

Overwegende dat de deskundige besluit dat het werkongeval overkomen aan aanlegger een werk-onbekwaamheid van 80 % voor gevolg heeft gehad. Hij besluit verder dat de heling niet voltrokken is en dat, met bijzondere zorgen, het getroffen been van aanlegger verbetert of zelfs geneest.

Overwegende dat, in antwoord op een vraag van verweerster, de deskundige verklaarde dat, indien op de datum van het ongeval het been van aanlegger in

goede toestand was geweest, er wellicht een wonde zou geweest zijn die op twee of drie weken zou genezen zijn.

Overwegende dat inderdaad aanlegger, vóór het werkongeval waarover het tegenwoordig geding gaat, op 12 April 1949 het slachtoffer geweest was van een eerste ongeval dat hetzelfde been trof en waarvan de gevolgen niet genezen waren;

Overwegende dat verweerster hieruit afleidt dat aanlegger slechts recht zou hebben op een vergoeding van drie weken werkonbekwaamheid;

Overwegende dat deze gevolgtrekking verkeerd is;

Overwegende dat de graad van werkonbekwaamheid spruitende uit een werkongeval dient berekend te worden bij vergelijking met de werkbekwaamheid die het slachtoffer bezat op de datum van het ongeval;

Overwegende dat inderdaad, de vergoedingen waarop de wet hem recht geeft, berekend worden op het loon dat hij op die datum verdiende;

Overwegende dat dit loon wettelijk vermoed wordt in verhouding te staan met zijn werkbekwaamheid;

Overwegende dat dit loon wettelijk vermoed wordt te verminderen in verhouding met de vermindering van de werkbekwaamheid;

Overwegende dat het in die zin is dat de woorden van ons tussenvonnis in de omschrijving van de zending van de deskundige: «zonder rekening te houden van een vroeger ongeval», dienen verstaan te worden;

Overwegende dat uit de voorgebrachte stukken blijkt dat het basisloon 70.255 frank bedraagt;

Om deze redenen,

Wij, Vrederechter, rechtdoende tegensprekelijk, na verweerster akte te hebben gegeven dat zij het geding schat op meer dan 2.000 frank, om te voldoen aan de wetten op de bevoegdheid en de aanleg, veroordelen verweerster om aan aanlegger de wettelijke vergoedingen hem toekomende hoofdens het werkongeval waarvan hij het slachtoffer werd op 15 Februari 1952, te betalen op volgende basis:

Basisloon: 70.255 frank per jaar.

Volledige tijdelijke werkonbekwaamheid tot 30 Maart 1952;

Gedeeltelijke lijdelijke werkonbekwaamheid: 80 %.

Zeggen voor recht dat op heden de heling nog niet is ingetreden;

Verwijzen verweerster in de kosten van het geding.

TAALKUNDIGE KRONIJK

EEN OPSTELWOORDENBOEK IN HET VOORUITZICHT

Op bezoek bij Dalschot

III.

De taalkundige kroniek van 27 Maart l.l. gaf verkeerdelijk het slot op van ons bezoek bij Dalschot. De ontwerper van het Opstelwoordenboek lichtte de fijne geleiding van onze taal toe en legde de nadruk op de noodzakelijkheid van een diepgaande studie der synoniemen. Het vraaggesprek bepaalde zich niet tot dat éne aspect. De schrijver onderhield ons vervolgens over de leer van het woordgebruik en de zinsbouw, over de verwording van de taal door het aanwenden van gemeenplaatsen, stoplappen, woordverspillingen,

verkeerde woordschikkingen en dergelijke. Hij weidde verder uit over het epitheton en de gepaste werkwoorden bij bepaalde substantieven. Naar verluidt wordt, stellen onze lezers belang in deze aantekeningen. Wij gaan derhalve door met hun publicatie.

* * *

Kan U het nut doen uitkomen van uw Opstelwoordenboek vergeleken met een gespecialiseerde uitgave over het opstellen, b.v. «Het stellen in het Nederlands voor Handel en Administratie» door Dr Remi Sterkens (Baude, Hopstraat, Brussel).

Ondanks al zijn hoedanigheden kunnen wij dat werk niet als richtinggevend *taalboek* beschouwen, omdat de eigenlijke taalkennis niet op het voorplan staat. Trouwens, dat was het doel niet van de schrijver. Wij hebben vóór alles de betekenis van het woord en de gepaste uitdrukking op het oog en nemen enkel onmisbare gegevens uit handboeken over. Het komt er op aan te weten welk woord en welke uitdrukking men moet kiezen om het Nederlands te beheersen. Dat zal in hoge mate bijdragen om behoorlijk proza te schrijven. Wij zoeken de honderden uitdrukkingen, die kleur, kracht en leven aan onze taal geven, bijeen te garen. Leidraden bij het onderwijs hebben wij genoeg. Wat ontbreekt is het boek waardoor wij een min of meer beknopt, klaar en duidelijk overzicht krijgen van het gemeenschappelijk Nederlands bezit, niet op de wijze van een gewoon verklarend woordenboek, maar met zodanig voorgesteld stijl materiaal, dat het ons taalgevoel verrijkt, verscherpt en vestigt. Theoretische, methodische en filosofische bespiegelingen over taal en stijl vormen niet ons doel. Wij wensen in Vlaanderen een leemte aan te vullen, door een werk samen te stellen, dat de taalverschijnselen in ons doet komen door waarneming en studie. Van kennis gaat het tot belangstelling en waardering: vandaar tot liefde voor de moedertaal. Het Opstelwoordenboek, moet ik het hier wel zeggen, kan niet gelezen worden als een roman. Zonder veel inspanning zal de verstandige gebruiker zijn moeilijkheden oplossen tot zijn voldoening.

Brengt het Opstelwoordenboek de oorspronkelijkheid van de gebruiker niet in gevaar? Hierop berust toch in de eerste instantie het voortbrengen van deugdelijke literatuur. Ik wil zeggen, is het woord niet te veel uit zijn verband gerukt en kan de gebruiker zich oefenen bij het belijnen van een woordbetekenis? Een woord, leerden wij, heeft maar zijn feitelijke betekenis in de zin zelf.

Het Opstelwoordenboek is geen inspiratiebron voor kunstenaars, dichters of geleerden, maar een bijstander voor allen die in forma willen schrijven zonder meer. In geen geval zal het de oorspronkelijkheid kunnen schaden. Zeer dikwijls krijgt de gebruiker een overzicht van wetenswaardigheden over het geraadpleegde woord. Ik citeer uit het hoofd de term: *calqueer papier, calque*:

Epitheta: asbest, blauwachtig, goed bruikbaar, breukachtig, doorschijnend, duurzaam, Engels-perkament, geel, (weinig) geolied, glad, Leonin-, mat, radeervast, reukloos, ruw, sterk, taai, tamelijk doorzichtig, vast, vetvrij.

P. Werkw.: bewaren, met — doortrekken, neemt (inkt, kleur) op, over de tekening spannen, aan rollen per meter verkopen, wordt donker, wordt geel, enz.

Het aantal epitheta wekt overigens bij de meeste woorden nieuwe denkbbeelden op, wat voor de opsteller niet te versmaden is. Met dat inzicht komen er woordenboeken op de markt: dictionnaires des idées

suggérées par les mots. Het loont de moeite deze gedachte verder te ontwikkelen. Het vervelend herhalen van hetzelfde woord is het gevolg van taalarmoede en de onnauwkeurigheid van het woord een gebrek aan kennis van de woordenreeks met gelijke betekenis.

Ook de opwerping, dat een woord in de zin van betekenis kan veranderen houdt geen stand.

De feitelijke betekenis geldt alleen voor het gebruik van het woord in die éne zin en hangt gedeeltelijk af van het woord of de woorden waarmee het verbonden is, gedeeltelijk van de gedachten of het gevoel, die in zin zijn uitgedrukt en zich op een bepaald gebied bewegen. Daartegenover staan de woorden met een vaste betekenis. Wanneer wij spreken of schrijven buiten onze eigen taalkring, zijn wij dus onzeker in het gebruik en de keuze van een woord. De spraak-kunstkenner kan also van een woord onderscheidene feitelijke betekenissen vaststellen. In een Opstelwoordenboek moeten deze tot de syntaxis behorende schakeringen goed uitkomen. De grammaticus formuleert het aantal betekenissen van een woord in één zin naargelang de syntactische zinsbouw verandert. Het taalkundig beleid beslist: formele of eigen betekenis. Het is aangeraden het woord in zijn delen te ontleden, het met zijn verwanten naar de vorm te vergelijken of met zijn oudere betekenissen. Wil men dus de feitelijke of zogezegde syntactische betekenis bepalen, dan moet men met de etymologische betekenis vergelijken, kwestie van *woordvorm* en zijn betekenis.

Een Opstelwoordenboek kan, aldus beschouwd, de gedachtengang van de schrijver niet stremmen. Een geniaal auteur heeft, strikt genomen, geen woordenboek nodig. Hij heeft doorgaans geen moeite om zijn gedachten onder woorden te brengen. Het kan evenwel gebeuren, dat zijn geheugen faalt of hem in de steek laat en een woordenboek toch dienst bewijst. Een vernuft kent zijn onderwerp en ziet met één oogopslag wat groot en schoon is. Wat het genie in de pen heeft, schrijven wij na, onbewust misschien, maar zeker onder de drang van zijn zeggings en zinduiding. Gewone stervelingen, studenten, die van wal steken, mensen die een brief, een verzoek of een verslag moeten opstellen, zweten water en bloed om ettelijke gedachten op het papier neer te pennen; zij zullen ons Opstelwoordenboek gaarne raadplegen. Een reeds gevorderd leerling zal de vage en kleurloze woorden uit zijn opstel kunnen verwijderen, de journalist de stoplappen uit zijn krantenstijl.

De stoplappen zijn wellicht de meest verspreide taalfouten, voortspruitend uit gemakzucht. Ze werden anderzijds door de uitvinders van de synergetische methode voor het aanleren van vreemde talen uitgebaat om de kennis te bemachtigen van de elementen ener taal in een korte tijdspanne. Uit stilistisch oogpunt is die methode funest. Juist tegen die taalverarming zetten wij ons schrap. Om het Frans tegen verslonsing te behoeden schreef P. Boissière zijn « Dictionnaire analogique de la Langue française » (Parijs, 1862). Boissière stelde zijn taalgenoten in staat het Frans taalinstrument op een uitnemende wijze te bespelen. Met behulp van zo'n woordenboek moet iemand, die aan geheugenverlies lijdt, met geen wanhopig gebaar de pen neerleggen: hij kan gerust verder schrijven. De Fransen hebben ook hun « Dictionnaire de l'Académie française ». Goyer-Linguet publiceerde zijn « Génie de la Langue française », Paul Rouaix zijn « Dictionnaire des idées suggérées les mots ». Wij gewagen niet eens van Larousse, Littré en van zoveel anderen. Bovendien verschenen in Frankrijk uitmuntende werken over stilistiek. De Fransen vreesden

terecht la crise du français. Zij traden krachtdadig op met het behoedmiddel: een behoorlijk taalonderwijs voor de jeugd. Met een rechtstreekse en voortvarende methode gaan zij recht op het doel af. Ook bij ons is de Franse stilistiek van Legrand o.m. bekend. Zulke werken ontbreken juist niet bij ons, maar hun ingewikkeldheid en hun hoge prijs in de boekhandel, staan ze niet in het bereik van iedereen. (Zie b.v. « Stilistische Grammatica van het moderne Nederlands » door Dr G. S. Overdiep, Zwolle, 1937.)

* * *

In het volgend artikel wijst Dalschat op de taalarmoede bij onze volksmensen. Uitgerust met een minimum elementaire woorden kunnen zij ternauwernood hun gedachten grosso modo vertolken. Door oefening en training van een onderwijs ex professo kunnen de jongeren dat rudimentaire lexicon aanvullen en verbeteren. Het Opstelwoordenboek helpt de « plaatsdieven » uitstoten en vervangen door het juiste woord. (Wordt voortgezet.)

Albert Blontrock.

MEDEDELINGEN

BRUSSELS STUDENTENGENOOTSCHAP « GEEN TAAL GEEN VRIJHEID »

Vrije Universiteit Brussel

Het Brussel Rechtsgenootschap heeft de eer U mede te delen, dat het, zoals de vorige jaren, besloten heeft een studiebeurs uit te schrijven voor alle rhetorica-leerlingen van de Athenea en Lycea in het Vlaamse Land die wensen Rechten te studeren.

De wedstrijd bestaat uit een verhandeling over een onderwerp van algemene ontwikkeling.

De eerste gerangschikte bekomt gratis een inschrijving in de Nederlandse Rechtsfaculteit van de Vrije Universiteit te Brussel en de uitgegeven cursussen gedurende één jaar.

De jury is samengesteld uit twee professoren.

Deze wedstrijd zal plaats grijpen in de V.U.B., 50, Rooseveltlaan, op Donderdag 5 Mei 1955, te 14 uur. De samenkomst zal gebeuren op dezelfde dag te 13,45 uur, in de hall van de Cité, Paul Hégerlaan, 22.

Alle inschrijvingen dienen gestuurd vóór 2 Mei aan het Brussels Rechtsgenootschap, Paul Hégerlaan, 22, Brussel.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

TIJDSCHRIFTEN

Rechtskundig Tijdschrift, 1955, n° 1 :

P. De Beus : Het pand zonder inbezitting van de schuldeiser. — R. van Lennep : De berusting. — Willy Calewaert : Het statuut van de verdediging op strafgebied en de hervorming van het beteugelend onderzoek.

Algemeen Fiscaal Tijdschrift, Februari-Maart 1955, n° 6-7 :

A. Discart : Beletselen voor de inschrijving van de wettelijke hypotheek van de Schatkist inzake recht-trekkse belastingen.

Tijdschrift voor Notarissen, Maart 1955, n° 3 :

J. Matthijs : Uit de praktijk. — Verdeling. — I. Toekomstige nalatenschap. — II. Vernietiging wegens benadeling voor meer dan een vierde.

Tijdschrift voor Gemeenterecht, Maart 1955, 3° aflevering :

Waterlopen. — Onderwijzend personeel. — Benoemingen. — Burgerlijke Stand. — Geldwezen.

Nederlands Juristenblad, 2 April 1955, afl. 14 :

Mr P. S. R. F. Mathijssen : Gedwongen tenuitvoerlegging van beslissingen der E. G. K. S. — Dr Z. Szirmai : Een en ander over het Sowjetrussische recht (I).

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, 2 April 1955, n° 4393 :

Mr H. A. van Nierop : Fiduciaire rechtsverhoudingen in het ontwerp van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (II). — Mr C. H. C. M. Martens : De publicatie van fideicommissen. — Y. D. V. van Duyn : Fiscale notities.

Nederlands Tijdschrift voor Internationaal Recht, April 1955, afl. 2 :

L. Erades : B. M. Telders. — J. H. W. Verzijl : Sept années de jurisprudence de la Cour internationale de Justice. — Ph. R. Lachman : The articles of Agreement of the International Monetary Fund and the unenforceability of certain exchange contracts. — B. V. A. Röling : On aggression, on international criminal law, on international criminal jurisdiction (I).

Journal des Tribunaux, 3 April, n° 4060 :

Th. Collignon : A propos des voies de recours contre les décisions de la Chambre des Mises en Accusation et de la Chambre du Conseil.

Revue Critique de Jurisprudence Belge, eerste trimestre 1955 :

M. Vauthier : Sanction de la violation par l'Etat

du statut des fonctionnaires. — J. Heenen : Société en nom collectif et société de fait. — L. Dabin : Caractère civil ou commercial du cautionnement et de l'aval par acte séparé.

Journal des Juges de Paix, Maart 1955, n° 3 :

R. Horion : Voorgestelde wijzigingen en hervormingen aan de wet van 22 Maart 1940 op de adoptie.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, April 1955, n° 7 :

A. Sohier : L'extension de la compétence de la Cour de cassation aux affaires pénales coloniales. — L. Massion-Verniory : Somnambulisme et criminalité. — J. Van Parys : Un cas de criminalité hypnotique. — R. Roelandt : Le secret professionnel des comptables.

Recueil Général de l'Enregistrement et du Notariat, April 1955 :

M. D. : Les répercussions des variations de la monnaie dans la fixation des récompenses dues à une communauté conjugale pour travaux à des biens propres.

Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis, aflevering 1, 1955 :

H. R. Hoetinck : Les notations anachroniques dans l'historiographie du droit. — R. Dekkers : Over het ontstaan van het Romeinse testament. — B. H. D. Hermesdorf : Het wilsmoment bij Bernardus van Clairvaux. — L. Génicot : Clercs et laïques au diocèse de Liège à la fin du moyen âge. — J. W. Bosch : Aantekeningen over de algemene strekking van de Pre-riëres Idées van Goswin de Fierlant.

Recueils Dalloz et Sirey, 2 April 1955, 13° cahier :

R. Savatier : Le mensonge médical. — Robert Désiry : Le « loyer annuel au jour de la demande », pour la détermination de la compétence. — Paul Roubier : L'exécution provisoire des jugements en matière de contrefaçon de brevet d'invention. — P. A. : La confusion entre peines dont la plus forte est assortie du sursis. — Jean Larguier : Le point de départ de la prescription du délit d'escroquerie. — R. Plaisant : La résolution des contrats pour impossibilité d'exécution résultant des fautes réciproques des parties.

Archiv des Öffentlichen Rechts, 1955, afl. 1-2 :

K. Louwenstein : Souveränität und zwischenstaatliche Zusammenarbeit. — Kurt Held : Der autonome Verwaltungsstil der Länder und das Bundesratsveto nach Art. 84 Abs. 1 des Grundgesetzes. — D. Haas : Bundesgesetze über Organisation und Verfahren der Landesbehörden. — G. Wesenberg : Der Rechtscharakter der von der Bank deutscher Länder erteilten devisa-rechtlichen allgemeinen Genehmigungen.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"